

КӘРИМ
КӘРИМЛИ

АРХИВ

ҮРӘЈИМИН
ШҮШӘСИ

ШҮШӘ

1992
124

КӘРИМ КӘРИМЛИ

ТЗ(2А)
К 56

ҮРӘЈИМИН ШҮШӘСИ ШУША
(I китаб)

61884

61556

Бакы — 1993

Редактору Васиф ГУЛИЈЕВ

АХЧ Али Мөчлисинин үзү, АХЧ Шуша шө-
бөсүнүн сәдри, АХЧ Шуша көнүллүлөр батал-
жонунун командири, Азербайжанын Милли Гәһ-
рәманы, эзиз достумуз, гәрдашымыз вә си-
ләһдашымыз Рамиз Булуд оғлу Гәмбөрөвүн
эзиз вә унутулмаз хатирәсинә итһәф едирәм.

Көрм Көрмилә. Урөјимин шүшәси Шуша, (I китаб). —
Бакы, «Азербайжан» нәшријәти, 1993. — 80 с.

Нәшријәтин баш директору Ш. М. Чәфәрөв.
«Шуша» ширкәтинин директору В. Х. Гулијев.

Рәссамы Б. Јәһјәзаде.
Корректору С. Мәммәдова.
Техники редактору П. Шамилова.

К $\frac{4804000000-097}{\text{М } 670(07)-93}$ К 97 Азәрб.

© «Азербайжан» нәшријәти, 1993.
«Шуша» ширкәти.

Китабын чапына јахыннан көмөк көстөрдикләринә көрә
Шуша район ичра һакимијәтинин башчысы Низами Бәһмә-
нова, Умудвар Мәммәдова, Акиф Әлијевә вә Сәбајел, Хатаи,
Низами, Сабунчу, Сураханы районлары ичра һакимијәтләри
башчыларына өз миннәтдарлығымызы билдиририк.

Чапа имзаланмыш 29.04.93-чү ил. Кағыз форматы
84×108/32. Шәрти чөл вәрәги 8,4. Учот нәшр вәрәги 4,0.
Сифарыш 2746. Тиражы 5.000. Мүгавилә гижәти илә.

«Азербайжан» нәшријәти,
370146, Бакы, Мәтбуат проспекти, 529-чү мөһәллә.

ӨН СӨЗ ЈЕРИНӨ

Салам, әзиз охучу! (Әслиндә, охучу дејә мүрачәт
өтмәк һеч јеринә дүшмүр, чүнки бу китаб елә-белә оху-
маг үчүн дејил).

Мән там әминәм ки, бу китабы һазырлајаркән үрө-
јимдәкиләрин һамысыны дејә билмәмишәм. Ону да би-
лирәм ки, бу китаб һаггында сөһбәт ачылан шәһидләр-
дән һеч биринин вәтән үчүн еләдикләринин јүздә бири
дә дејил. Анчаг нә едим, һазырладығым ејни мөзmunлу,
лакин даһа бөјүк китаб бир дөст һәрби либасдә, бир чүт
әскәр чөкмәсиндә төк чанымы көтүрүб чыхдығым шә-
һәрдә галды. Көрүнүр, бу, елә-белә дә олмалыјымыш.
Чүнки артыг чапа һазыр олан о китабда сөһбәт мәним
гојуб көлдијим һәмн шәһәр уғрунда чанларындан кә-
чән нечә-нечә гәһрәмән һаггында кедирди. Вә езләри
кими онларын төрөннүмү дә һәмн шәһәр уғрунда ча-
нындан кечди, о шәһәрдә галды. Мәнә галан исә «сағ-
санса, демәли, күнаһкарсан!» иттиһамы олды. Адамы
јамаң көјнәдир бу иттиһам. Чүнки ону һаггы олан да де-
јир, олмајан да. Чүнки ону гәһрәмән да дејир, Вәтән
хаини дә. Чүнки ону хәритәдә белә Шушанын јерини
билмәјиб «бәләдчиләр сатгын иди» сөјләјән «тарихчи»,
«политолог», «журналист» дә, «Шушадан инди јашајыш
вармы, кедиб-кәлирсинизми?» — дејә сорушан бир сов-
хозун баш агроному да, Бакы ресторанларындан бирин-
дә пулун хәзәл кими сөпәләндији тојда ичиб кефләнә-
рәк микрофона «биз гәрабағлыларын партијасыны јә-
ратмалыјыг!» — дејә гышгыран бир мүәссисә рәһбәри
дә, «Шушадан нә вахт кәлмисиниз, орларда нә вар, нә
јох! Кәдин, кәлән дәфә кәләнә филан сөнәдләри кәти-
рәрсиниз!» — тапшыран подполковник рүтбәли бир
ДАМ рәиси дә... дејир. Бәс бәләдә адам көјнәмәсинми?!
Бәс бәләдә адам ағрымасынми?! Бәс бәләдә адам һа-
чаланмасынми?!

Бәли, «сағсанса, күнаһкарсан!» Гој олсун! Бәлкә,
елә мән дә бу ағыр күнаһымын һеч олмаса миндә би-
рини јумаг үчүн сағ галмағымдан истифадә едәрәк је-

ниден бу китабы тартиб өтмөк гөрарына келдим! Анчаг деясөн, мөн истөјөн олмады. Буна бахмајараг, билірөм ки, нөвбөти китаблары (өмүр вөфа өтсө, чөми беш китаб олмалыдыр) даһа лајигли һазырлаја билөрөм.

Биринчи китабда биз Шуша уғрунда дејүшүб гөһ-раманчасына һөлак олмуш Вөтөн өвладларынын јалныз бир һиссәси барөдө мә'лумат веририк. Онларын галан бөјүк бир һиссәси вө кирөв көтүрүлөн, әсир дүшөн вө талеји һагда бу күнө гөдөр һөч бир мә'лумат олмајанлар барөдө һөлөләк сусмағы үстүн туттурук. Мүөјөн объектив сөбәбләрә көрә бир чох һөмјерлиләримиз барөдө икинчи китабда сөһбөт ачацағы. Иншаллаһ, биз икинчи китабы чап өтдирөндө артыг Шушада олацағы. Вө о вахт да «күнаһкарсан!» иттиһамынын өсл үнванларынын үстүнө даһа пәрде чөкмөк мүмкүн олмајачаг. Бир дө ки, һөч бу чөк-чөвир, сорғу-суал олмаса да, гөлөбө, һөр шөј демөкдир, азадлыг һөр шөј демөкдир! Гөрибликдө кечөн әјлар исә (гој Вөтөн мөни бағышласын) өмрүмүн һәмәјилиндөн гырылыб итмиш мирвариләр кими јери бош вө көјнөртили олачаг. Бизи һөр нечө адландырса-лар да (ја «е'тинасыз гачгын», ја «јаныглы дидөркин», ја да бөзөк-дүзөкли «мөчбури көчкүн» — фөрги јохдур), бу, белә олачаг. Биз исә һөлә дөзүрүк.

Вө мөн бир дө она өминөм ки, сөвинчдөн нечө-нечө үрөјин партлајачағы, Әримкөлдидө нечө-нечө дилин-додағын туулацағы, «Базар башында нечө-нечө дилин-додағын торпај јалајачағы, нечө-нечө бөхтөвөр үз-көзүн «сүрүңчөк» дашлара сүртүлөчөји о хошбөхт вө тарихи күнө аз галыб. Бах, онда биз Шушада гојуб көлдјимиз шөһид мәзәрлары илә үзбәүз олачаг, һөр биримиз вичданымыз (кимдө вәрса) вө шөһид руһлары илә төкбөтөк гөлацағы. Ән ағыр сынаг, ән чөтин имтаһан да елө в олачаг. Онда шөһид руһу «Сөн гөрибликдө нө өтдин!» «Шушәсыз галанда шушалы олмаг үчүн нө өлөдин!» — дејө сорушачаг. Ја гисмөт, бу сынагдан ким чыха, ким чыхмаја.

МҮӨЛЛИФ.

САЛАМ, ШУШАМ!

[бирнөфәсә]

Салам, Шушам, ики көзүм, өзизим!
Сүрүңүм јолларында мөн дзин-дзин.
Сүртүм үз-көзүм «сүрүңчөк» дашларына,
Ачым голларымы кур сөл јағышларына.
Күлөклөрин охшасын пөришан телләрим,
Һарајлајым, һајлајым дидөркин елләрим.
Салам, Шушам, мәним шөһид, шөкөрим!
Салам, Шушам, мәним шөһид шөһөрим!

Салам, Шушам!

Огуллари гырылмыш, кишилери вурулмуш,
Од ичинде богулмуш, ган ичинде јуулмуш,
Буудлары долухмуш, гичәклери солухмуш,
Көрпөлери гочалмыш, чочалари јорулмуш,
Гананы «надан» олмуш, наданы «ганан» олмуш,
Уфугләри гаралмыш, адамлары саралмыш.
Салам, Шушам, тале үлкөрим, салам!
Вар икөн јох олан шөһөрим, салам!

Салам, Шушам!

Һаниманы дөғылмыш, ојј... јурду јәғмаланмыш,
Сарајлары сөкүлмуш, вәр-дөвләти таланмыш,
Мин иллик хөзинәси тонгаллара галанмыш,
Мин чүр бөһтан, јаланла күнаһсыз дамғаланмыш,
Уғрунда өвлад ганы селләнимыш, ләхталанмыш,
Рамизини итирмиш, чалын-чарпаз дөғланмыш,
Салам, Шушам, унудулмуш шөһөрим!
Һаггына даш басылмыш, сусдурулмуш шөһөрим!

Салам, Шушам!

Кечөјдим јолларындан елө пәји-пијада,
Ичөјдим суларындан мин лөззөт дада-дада.
Гучајдым дөғларынын башында буудлары,
Көрөјдим мөн өлмөмиш о доғмача јурдлары.
Топа-топа дашлара лопа-лопа гәр јаға,
Хизөкли көрпөлөрин шүтүсүнләр сол-саға.
Гәргар дашсын јаз ағы, селләр, сулар һајгырсын,
Шимшөклөрин кишнәсин, гарталларын гыј вурсун.

ГӘМБӘРОВ РАМИЗ БУЛУД ОҒЛУ

1962-чи ил июлун 2-дә Шушада догулмуш, 1992-чи апрелин 30-да орда һәлак олмушдур.

1979-чу илдә һ. һачы-јев адына Шуша шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәби битирдикдән сонра бир мүддәт колхозларарасы тикинти идарәсиндә фәһлә ишләмишди. 1980—1982-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында хид-мәт етмишди. Доғма шә-

һәринә гајыдарәг фәһлә, сонра исә мүһәндис ишләмиш-ди. Ишлә-ишлә-ишлә тәһсилини дә давам етдирирди. 1986-чы илдә Азәрбајчан Иншаат Мүһәндисләри Институтуна дахил олмушду.

Раимиз Гәмбәрөв 1988-чи илин феврал ајындан ер-мәни төчавүзүнә гаршы мүбаризә-гә галхмыш, елә һә-мин илин сентјабр ајындан халг һәрәкатына гошулмуш, һәмишә мүбаризәнин өн сыраларында олмушду.

1988-чи илин әввәлләриндә о вахты ССРИ рәһбәр-ләринә мөвчуд әзијјәти изаһ етмәк, әсл һәгигәти чат-дырмаг үчүн Шушадан Москваја кедән нүмәјәндә һеј'-әтинин төркибиндә оландә дә, митингләрдә чыхыш едәндә дә, зирзәмиләрдә, кизли јығынчаглар кечирәндә дә, баталјон командири кими әлдә силаһ дүшмән үстү-нә кедәндә дә Раимизин гәлбинә јалныз вә јалныз бирчә фикир һәким кәсилмишди: Милләт! Вәтән! Торпа! Азад-лыг! Мүстәгиллик!

Һәмишә һагсыз вә амансыз тә'гибләрә, тәзјигләрә мә'руз галса дә, јолундан дөнмәмиш, әгидәсинә хәјанәт етмәмиш, өлүмүн көзүнүн ичинә дик бахмышды.

АХЧ Али Мәчлиси јарананда онун илк үзвләриндән бири, сонралар АХЧ Шуша шә'бәси идарә һеј'әтинин үзвү, әләгәчиси олмуш вә Азәрбајчан Халг Чәһбәсинин дикәр али сечкили органларында иштирак етмишди.

Азәрбајчана гаршы ермәни төчавүзүнүн илк иллә-риндә о, торпагларымызын дәвләт сәвијјәсиндә мүдә-

Салам, Шушам, басылмыш басылмазым!
Жәзкәрәти сатылмыш басылмазым!

Салам, Шушам!
Салам, Шушам, сјасәтин гурбаны!
Аман! Шушам, хәјанәтин гурбаны!
Шушасыз бу өлкә Вәтән дејилмиш,
Сәнә бу дүнја да һеч тән дејилмиш,
Кәләчәм гојнуна дизләрим үстә,
Өлсәм, харыбүлбүл мәзарым үстә,
Галсам бир даш кими јонсунлар мәни,
Учуг диварына гојсунлар мәни.
Салам, Шушам, ики көзүм, әзизим!
Сүрүнүм јолларында мән дизин-дизин.

фие олунмамасына дөзмөйб, 1988—1991-чи иллөрдө ардычыл сийәси фәалийәтлө бәрәбәр, һәм дө мүдафиә ишләри илө мөшгул олмуш, шушалы чаванлары, фәаллары өтрафына топлајараг шөһәрин мүдафиәсини төшкил өтмишди.

Рамиз Гәмбөрөв 1992-чи илин илк күнләриндө кенүллүлөр баталјону јаратмыш вө һөләк олдуғу күнө гөдөр һөмин баталјона башчылыг өтмишди. О, Шуша шөһәринин, Көркичәһан, Косалар, Нөбилөр, Гәјбалы, Малыбөјли, Гушчулар, Көјтала кәндләринин мүдафиәсиндө, Дашалты, Шушакөнд, Мүхөтәр, Ханкөнди вө с. јерлөрдөки гулдур јуваларынын дармадағын өдилмөсиндө иштирак өтмишди.

1992-чи ил апрелин 29-да өрмөни гулдурлары Косалар вө Көркичәһан јахынлыгында јерлөшөн постларына һүчүм өтди. Шуша өрәзи мүдафиә баталјонунун командири Фөхрөддин Сөфөрөв вө АХЧ Шуша кенүллүлөр баталјонунун командири Рамиз Гәмбөрөв өз дөјүшчүлөри илө бирликдө көмөјө кетдилөр вө һөләк олмуш чөсүр дөјүшчү Камил Бөшировун чөсөдини дөјүш мөјданындан чыхарда билдилөр. Анчаг өрмөнилөр, јенидөн һүчүма кечдилөр. Гејри-бәрәбәр дөјүшдө Рамиз Гәмбөрөв өлүмчүл јараланды. Бир күн сонра, 1992-чи ил апрелин 30-да көзләрини өбөди јумду.

1992-чи ил мајын 1-дө Шуша Шөһидлөр гөбиристанлыгында Рамиз Гәмбөрөв тәнтөнөли сүрөтдө дөфн олунду. Рамиз Гәмбөрөвун ады Азәрбајчан халгынын азадлыг мүбаризәси тарихинө синлимөз һөрфлөрлө јазылды.

Азәрбајчан Республикасы президентинин фөрманы илө Рамиз Булуд оғлу Гәмбөрөва Азәрбајчанын Милли Гөһрәманы ады верилди. һазырда Бақыда бир күчө, Шуша шөһөр орта мөктөбләриндөн бири (һазырда Бақыда фәалијәт кестөрир) Рамиз Гәмбөрөвун адыны дөшмјыр.

«Шуша» бирлик чөмијәтинин гөрәри илө Рамиз Гәмбөрөв адына мүкафат төсис олунуб. 500 мин рубл мөбләгиндө олан мүкафат Азәрбајчан бәјрағыны Шушада санчачөг дөјүшчүјө верилчөк. АХЧ Шуша шөбөси илө Шуша рајон ичра һакимијәти бу гөрәри биркө гөбул өтмишлөр. «Шуша» мөденијәт вө хөјријә фонду һөмин мүкафата 500 мин рубл мөбләгиндө өләвө өдөчөји бәрәдө гөрәр гөбул өдиб.

ТЕЈМУРОВ РИЗВАН РӨҺМАН ОҒЛУ

1967-чи ил апрелин 16-да Шуша рајонунун Гушчулар кәндиндө доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 9-да Көркичәһанда һөләк олмушдур.

1986-чы илдө орта мөктөби битирмиш, һөмин илин октјабр ајында һөрби хидмөтө кетмиш, дөхили хидмөт гошунларында өскөрлијини баша вурмушду.

1990-чы илдө Шуша Рајон Дахили Ишләр Шөбөсиндө хусуси төјинатлы полис дөстөси јарадыланда Ризван да ора дахил олмуш вө чөсүр командир Фөрман Хөлиповун рөһбәрлик өтдији бөлмөдө фәалијәтө башламышды.

Горху билмөјөн, јалныз чөсүр дөјүшчүлөрдөн ибарәт олан бу дөстө һөмин вахтләр чох иш көрмушду. Онлар каһ Ханкөнди шөһәриндө өмөлијат кечирир, каһ ән гаты террорч өрмөни группамаларыны зөрөрсизләшдирир, каһ Гарадағлыја, Сырхавөндө, Умудлуја, Мөшәлијө, Чөмилијө көмөјө кедир, каһ Домуја, Чанахчыја, Газанчыја һүчүма кечир, каһ да Көркичәһанын мүдафиәсинө галхырдылар.

Ханкөнди—Көркичәһан өтрафындакы дөјүшлөрдө хусусилө фөргләнән Ризван Тејмуров гөһрәмәнчәсинә һөләк олмуш, онә 1992-чи ил октјабрын 9-да Азәрбајчанын Милли Гөһрәманы ады верилмишдир.

АББАСОВА КЭМАЛӘ КӨРАЈ ГЫЗЫ

1971-чи ил мартын 25-дә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 26-да Шушада гәтлә јетирилмишдир.

Кәмалә 4 нөмрәли мәктәбдә охумушду. 1986-чы илдә М. Н. Нәвваб адына Шуша орта ихтисас мусиги мәктәбинә дахил олмуш, 1990-чы илдә ораны битирмишди. 1989-чу илдә Сүлејманла аилә һәјә-

ты гурмушду. 1990-чы ил ијунун 8-дә Чошгун адлы оғуллары олмушду. 1991-чи ил декабрын 26-да Дашалты јолунда вәһшичәсинә гәтлә јетирилмишдир.

АББАСОВ ПӘРВИЗ ШӘМСӘДДИН ОҒЛУ

1970-чи ил ијунун 16-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә вертолјот гәзасында һәлак олмушдур.

Шуша шәһәр һ. һачыјев адына 4 нөмрәли орта мәктәби битирмишди. 1988—1990-чы илләрдә Мурманск виләјәтинин Северо-Мурманск шәһәриндә һәрби хидмәтдә олмушду. Әскәрлијини гур-

тарандан сонра Шушаја гәјытмиш, елә һәммин ил Көнчә Дәвләт Педагожи Институтунун УТЕФ-нә дахил олмушду.

1992-чи ил январын 28-дә Ағдам—Шуша рејсиндә учан вертолјотда һәлак олмушдур. Шушада Шәһидләр гәбиристанлығында дәфн едилмишдир.

АББАСОВ СҮЛЕЈМАН ИСМАЈЫЛ ОҒЛУ

1958-чи ил ијунун 13-дә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 26-да Шуша әтрафында һәлак олмушдур.

Шуша шәһәр һ. һачыјев адына 4 нөмрәли орта мәктәби битирдикдән сонра Сүлејман Аббасов Минкәчевир Политехник Техникумуну гуртармишды. 1979-чу илдә Азәрбәјжан Иншаат Мүһәндислә-

ри Институтуна дахил олмуш, 1986-чы илдә ораны мүәвфәғијәтлә битирмишди.

Бақы Баш Тикинти Идарәсиндә икинчи дәрәчәли фәһлә ишләмиш, сонра јенидән Шушаја гәјытмишды. Бир мүддәт Шуша 72 нөмрәли техникә-пешә мәктәбиндә мүәллим ишләмиш, сонра «Гарабағ» мейманханасына директор тәјин олунмушду. Ишкүзарлығы, гәбилијәт вә бачарығы илә диггәти чөлб едән Сүлејман ирәли чәкиләрәк Шуша тәсәрруфатларарасы тәмир-тикинти мүәссисәсинә сәдр сечилмишди.

1988-чи илдән башлајараг Гарабағ маһалында баш верән һәдисәләр заманы Сүлејман Аббасов һеч кәсдән керидә галмамышды. Шәһәрин мүдафиәсинин тәшкилиндә, кечә-күндүз постларда јатан чаванларын һәрби сурсатла тәмин олунмасында фәаллыг көстөрмишди.

Сүлејман ермәниләрин Ағдам—Шуша јолунда тез-тез тәшкил етдикләри террор актларына бахмајараг, өз хидмәти машиңы вә мүәссисәнин дикәр машинлары илә мәнз бу јолла кедиб-кәлирди. Елә буна кәрә дә ермәниләрин гурдуғу нәвбәти тәлә ондан јән кечмәмишди.

1991-чи ил августун 13-дә ермәниләр ону Шуша—Ағдам јолунда киров кәтүрдүләр. һәммин вахт ону хиләс етмәк мүмкүн олду. Гардашларынын, шәһәр ичтимәијәтинин хүсуси сәји илә чәми бир һәфтәдән сонра, августун 20-дә Сүлејман ермәниләрин әлләриндән алынды. Бу мүддәтдә ону Ханкәндиндә әл-голу, көзү бағлы һалда сахламышдылар.

Азадлыға чыхдыгдан сонра Сүлејман ермөниләрө гаршы мүбаризәдә даһа да фәаллашмышды. Анчаг она сонә кими мүбаризә апармаг гисмәт-рәлмады. 1991-чи ил декабрын 26-да Фүзулидән Шушаја кәләркән Даш-алты кәнди јахынлығында ермөниләр тәрәфиндән аиләси илә бирликдә вәһшичәсинә гәтлә јетирилди.

Евли иди. Онулла бәрәбәр, машында олан һәјәт јолдашы Кәмәлә ханым, јаш јарымлыг оғлу Чошгун, гајынанасы Шәмаил ана вә Фүзулидән олан Намиг ад-лы сүрүчү дә бу вәһшилијин гурбаны олдулар.

Шушада дөфн олунмушдур.

АББАСОВ ЧОШГУН СҮЛЕЙМАН ОҒЛУ

1990-чы ил ијунун 8-дә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 26-да Шуша әтрафында өлдүрүлмүшдүр.

Балача Чошгунун өмрү чичәкләјә билмәди. Көзләрини һәјәтә ачмамыш әбәди јумду. Елә биз дә онун һаггында һеч нә јәзә билмирик. Дүнјанын ејбәчәрликлериндән, әдәләтсизликлериндән хәбәр-

сиз, хошбәхт күнләрини әкс әтдирән шөклини веририк. Бахын вә белә бир мөхлугә әл галдыранын нәјә ләјиг олдуғуну өзүнүз дөјин.

АББАСОВ НАБИЛ УМУДВАР ОҒЛУ

1968-чи ил нојабрын 10-да Шушада доғулмуш, 1992-чи ил январын 22-дә Кәркичаһан кәндиндә һәлак олмушдур.

Набил Аббасов орта тәһсиллини Шуша шәһәриндәки 3 нөмрәли орта интернат мәктәбиндә алмышды. 1986—1988-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында һәрби хидмәтдә олмушдур. Ордудан

тәрхис олундуғдан сонра Шуша шәһәриндәки 92 нөмрәли тикинти-гурашдырма идарәсиндә сүрүчү ишләјирди.

Торпағларымызын мүдафиәсинә галханларын өн сырасында иди. 1991-чи илин нојабрындан исә 816 нөмрәли һәрби һиссәдә көнүллүләр сырасында хидмәт едирди.

О, өзүнү низам-интизамлы бир дөјүшчү кими кестәрир, команданылыг тәрәфиндән верилән әмр вә тапшырығлары мүвәфәғијәтлә јеринә јетирирди. һәрби өмәлијәтларда дәфәләрлә фәргләнмиш, шәхси икидикләр кестәрәрәк онларча ермөни мәнв етмишди.

1992-чи ил январын 22-дә Кәркичаһан кәнди әтрафында кедән ағыр дөјүшдә үч дөјүшчү досту илә бирликдә дүшмәнин хәјли чанлы гүвәссини мәнв етмиш вә гәһрәмәнчәсинә һәлак олмушдур.

Шуша шәһәриндәки Шәһидләр гәбиристанлығында дөфн олунуб. Азәрбајҗанын Милли Гәһрәмәни адына тәғдим олунан Шуша дөјүшчүләри арасында онун да ады вар.

1950-чи илин декабр айында Лачын районунун Әрикли кендинде доғулмуш, 1992-чи ил январын 28-дө Шушада һөлак олмушдур.

Шаһин Аббасов, һөјәт јолдашы Сөдағәт ханым, гызы, балача Сөадәт бирликдә мүдһиш јанвар фаһисинин гурбаны олдулар.

Шаһин Лачын дағларын-дә дүнјәә көз ачмышды. Доғма кендиндә орта мәктәби гуртармыш, Азәрбајҗан Дөвләт Университетинин һүгүг факултәсинә гәбул олунмушду. һәлә төләбә икән әилә һөјәты гурмушду. Университети битирдикдән сонра бир нечә ил ишсиз галмыш, сонралар Шуша район Халг Депутатлары Совети Ичраијә Комитәсиндә һүгүг мәсләһәтчиси вәзифәсиндә ишләмишди. Елә 1992-чи илин јанвар айында Шуша рәјон Ичра һакимијәтиндә шә'бә мүдири вәзифәсинә тә'јин олунмушду. һәлә ишлә тәһиш олмамыш, һәлә шә'бә мүдири кими дүз-әмәлли фәалијәтә башламамышды. 1992-чи ил январын 28-дә Ағдамдан Шушәә уачан вертолјотда Аббасовлар әиләсинин үч нүмәјәндәси дә вар иди. Ата, ана вә Сөадәт.

Ана — Аббасова Сөдағәт Камран гызы;

Бала — Аббасова Сөадәт Шаһин гызы (он бир јәшынды).

1970-чи ил ијулуи 6-да Әскәрән рәјонунун Дашкәнд кендиндә доғулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә Шуша рәјонунун Мәлибәјли кендиндә һөлак олмушдур.

1987-чи илдә Ханкәнди-дәки 4 нөмрәли орта мәктәбин 8-чи синфини битирдикдән сонра ордакы 3 нөмрәли техники-пешә мәктәбинә дахил олуб,

чилинкәр пешәсинә јијәләнмишди. Дашкәнд кендиндә Абдуллајевләр јекәнә азәрбајҗанлы әиләси иди.

Гарабағда ермәни тәчәвүзү башлајаркән бу әилә дә тәзјигә мә'руз галараг 1988-чи илдә Мәлибәјли кендинә көчмүшдү. Мәлибәјлидә кәнд өзүнүмүдафиә дөстәси јарадыларкән Рафиг гардашы Илһамла биркә силаһ көтүрүб кәнд чаванларына гошулду. Дүшмән дилини мүкәммәл билдијиндән кәшфијатчы кими кечәләр гоншу ермәни кәндләринә кедир, бә'зи вачиб мә'луматлар әлдә едирди.

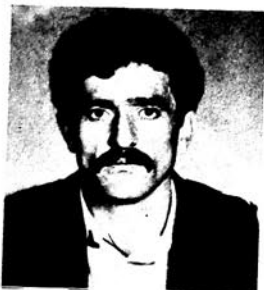
1992-чи ил февралын 9-да Мәлибәјлијә һүчүм күчләнди. һәммин күнләрдә Рафиг өз јолдашлары илә Мәлибәјли кендинин «Сүннәт јурду» адланан һиссәсини горујурду.

Февралын 9-у вә 10-да ермәни дөстәләри илә гејри-бәрәбәр дөјүшдә Мәлибәјлинин икид мүдафиәчиләри ики дөфә дүшмәни кери отурда билдиләр.

Февралын 11-дә сәһәр тәздән ермәниләрин һүчүмунун даһа да күчләндији бир вахтда Рафиг анасыннын вә үч гардашынын евдә галдығыны вә мүһасирәјә дүшдүјүнү ешидәрәк дәрһал кери гајытмыш, сәрраст атәшлә ермәни гулдуларыны вурараг онлары хилас етмишди. Сонра о, вуруша-вуруша кери чәкиләркән башындан вә синәсиндән ағыр күллә јарасы алмыш вә һөлак олмушдү. Онун чәсәдини көтүрмәк мүмкүн олмамышды.

һазырда валидәјиләри Бақыда — «Зуғулба» санаторијасында јашајыр. Ики гардашы Азәрбајҗан ордусунун өскәридир.

АБУТАЛЫБОВ ЕЈВАЗ ЧӨМИЛ ОҒЛУ

1959-чу ил декабрын 4-дө Шушада догулмуш, 1992-чи ил январын 26-да орда һөләк олмушду.

Ејваз Чөмил оғлу Абу-талыбов һ. һачыјев адына Шуша шөһөр 4 нөмрөли орта мәктөбдө охумушду. 1977-чи илдә әскәрлијә чағырылмыш, Газахыстанын Семипалатинск шөһөриндә һәрби хидмәтдө олмушду. 1980-

чи илдән Шушада сүрүчү ишләјирди.

Ејваз 816 нөмрөли Шуша баталјонунун төркибиндө Шушанын мүдәфиәси үғрунда дөјүшлөрдө иштирак едирди.

1992-чи ил январ ајынын 26-да Дашалты әмәлијатында һөләк олуб. Ејваз Абуталыбов Шушадакы Шөһидләр гәбиристанлығында дөфи олунуб. Маһмуд, Елвин вә Елчин адында үч өвлады бөјүјүр.

АЛЛАҲВЕРДИЈЕВ ӘЛИ АДЫН ОҒЛУ

1937-чи илдә Шуша рајонунун Гушчулар кәндиндә догулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә орда һөләк олмушду.

Әли Аллаһвердијев ушағлыгдан атасыз галмышды. Орта төһсилли иди. 1955—1958-чи иллөрдә һәрби хидмәтдө олмушду. 1961-чи илдә аилә гурмушду. Једди гыз, бир оғул атасы иди.

Сәнәти бәнналыг олуб. Бүтүн варлығы, гәлби илә Гушчулары — доғма кәндини севирди. 55 иллик өмрүнү доғма

обасында кечирмиш Әли Аллаһвердијевин тикдији өвләр бу кәндин сакимләринә хошбәхтлик кәтирмишди. Гарабағда мүһарибә башлајандан онун да динчилији позулмушду.

Кечә-күндүз сәнкәрлөрдә дөјүшән әскәрләрин јанында иди. Тез-тез онлары евинә гонаг апарарды. Әли једди гыздан сонра тапдыгы Ајдына тој едә билмәди. Арзусу кезүндә галды. Өвладлары да сон борчларыны јеринә јетирә билмәдиләр. Әлинин чәсәдини кәтүрмәк мүмкүн олмады.

Доғма торпаға говушду.

АЛЛАҲВЕРДИЈЕВ ИЛҲАМ БАХШЕЈИШ ОҒЛУ

1965-чи ил октябрын 25-дә Ханкәнди шөһөриндә догулмуш, 1991-чи ил апрелин 20-дә Шушада һөләк олмушду.

Илһам Ханкәнди шөһөриндәки Н. Кәчәви адына 4 нөмрөли орта мәктөбдә сәккизиллик төһсилли баша вурдугдан сонра 26 Бақы комиссары адына ипәк фабрикинин фәһлә-кәнчләр мәктәбиндә

охумуш, сонра исә Ханкәндиндә сүрүчүлүк мәктәбини битирмишди. 1984-чү илдә һәрби хидмәтә јолланмыш, 1986-чы илдә ордудан төрхис олунараг Ханкәндинә гайтмыш вә сүрүчү ишләмәјә башламышды. Илһам Аллаһвердијев ермәниләр төрәфиндән ишдән говулмушду.

Илһам дәфәләрлә Ханкәндиндәки инзибати биналарын үзәриндә галдырылмыш Ермәнистан бәјрагыны чыхарараг јеринә Азербәјчан бәјрагы санчмышды. Буну шөһөрдә јени «Михәјло»нун мейдана чыхмасы кими гижмәтләндирән ермәниләр вәһимәјә дүшүшүдләр. һәтта нөвбәти дәфә Ермәнистан бәјрагыны санчылдыгы јөрдән чыхармаг истәјөркән тутулуб шөһөр дахили ишләр идарәсинә апарылмыш, ләкин сүбүт олмәдыгына кәрә ону ағад етмишдиләр.

69884

М. Ф. Абулвердијев
Азербәјжан Республикасы
КИТАБХАНАСЫ

Илһам Аллаһвердијев Шушаја кәлмиш, тохучулуг фабрикнде сүрүчү ишләмәје башламышды. Ән ағыр күнләрдә белә бир саат да өз ишиндән галмазды. Идарә етдији «КамАЗ» машины илә Шуша—Ағдам јолунда зерури јүкләр дашыјырды. Рејсләрдән азад вахтларында Шущанын мүдафиә тәдбирләриндә иштирак едирди.

1991-чи ил апрелин 20-дә Илһам Бахшејиш оғлу Аллаһвердијев Ханкәнди јахынлығында партлајыш нәтичәсиндә һәләк олмушдур. Шушада дәфн едилмишдир.

АЛЫХАНОВ НАЗИМ ГУЛАМ ОҒЛУ

1951-чи илдә Шуша рајонунун Малыбәјли кәндиндә доғулмуш. 1992-чи ил февралын 11-дә орда һәләк олмушдур.

1969-чу илдә Ханкәндидаки 4 нөмрәли орта мәктәби гуртармыш, ики ил Совет Ордусунда хидмәт етмишди.

Ханкәндидаки електротехника заводунда фәһлә ишләмиш бригадир олмушду. 1988-чи илдә ермәни милләтчиләри бүтүн азәрбајҗанлылар кими Назими дә ишдән говмушдулар. Бир мүддәт о, Шуша колхозларарасы тикинти идарәсиндә фәһлә ишләмиш, сонра һәмин идарәнин Малыбәјли кәндиндәки шәбәсинә бригадир тәјин олунмушду. Малыбәјли кәндиндә апарылан кениш тикинти-абәдлыг ишләриндә чох фәәл иштирак едирди. Назим күндүзләр күллә јағышы алтында ишләјир, кечәләр исә кәндиң өтрафындакы сәнкәрләрдә галырды.

1988-чи илдән кәнд өзүнүмүдафиә дәрәсәсинин үзвү олан Назим бир ан белә рәһәтлыг талпыр, постларың јарадылмасында, чаванларың кәндиң мүдафиәсинә чәлб едилмәсиндә фәәл иштирак едирди. «Фындыгылы мещә»дә пост јаратмышды вә бу дәрәсәјә шәхсән өзү башчылыг едирди.

Ермәни фашистләринин кәндә һүчүмунун гаршысынын алынмасында шәхси икидикләр кәстәрмиш Назим

онларың кәндиң бир гарыш торпагына әјәг бәсмәсына аман вермирди.

1991-чи ил февралын 11-дә гәһрәмәнчасына дөјүшән Назим сәрраст атәшләрлә онларча гулдурү мөһв едиб, өзү дә гәһрәмәнчасына һәләк олмушду. Чәсәдини кәтүрмәк мүмкүн олмайыб.

Аиләли иди. Арвады вә ики ушағы һазырда Бақыда — «Зугулба» санаторијасында јашајыр.

БАБАЈЕВ БАКИР БӘБИР ОҒЛУ

1969-чу илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1989-чу илдә орда һәләк олмушдур.

Бакир орта мәктәби Кәркичаһанда битирмишди. 1988-чи илдән кәңч олмасына бахмајараг, кәндиң мүдафиәсиндә фәәл иштирак едирди. 1989-чу илдә һәләк олмушдур.

БАБАЈЕВ БӘБИР ӘСКӘР ОҒЛУ

1942-чи илдә Ханкәнди шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи илдә Ағдамда һәләк олмушдур.

Бабајевләр аиләси дә Гарабаг үғрунда дөјүшләрдә ағыр итки вериб. һәм евин, аиләнин башчысы Бәбир Бабајев, һәм Бакир шәһид олублар. Бәбир Ағдам шәһәринин артиллерија атәшине туғулмасы нәтичәсиндә ағыр јара алмыш вә алдығы јарадан вәфат етмишдир.

БАБАЈЕВ ФАИГ ИСМАЈЛ ОҒЛУ

1973-чү ил февралын 2-дә Шуша районунун Гушчулар кендинде доғулмуш, 1992-чи ил февралын 10-да орда һәлак олмушдур.

1990-чы илдә Гушчулар кендинде орта тәһсилни баша вурмушду.

Фаиг һадисәләр башлан күндән кечә-күндүз дөјүшләрде иди. һәмишә кәндин айығ-саығ мүдәфәзиләри арасында олур, ләзым кәләндә јахынлығдағы һаров вә Дағдаған ермәни кәндләриндә, вахтилә зорла азербайҗанлыларын әлиндән алынмыш Пирәмәки мәнтағасындә мәсқунлашан террорчу ермәни дәстәләринин мөвгеләринә һүчумлар тәшкил едир вә дүшмәнин чанлы гүввәсинин, техника вә гурғуларынын мәһв едилмәсиндә јахындан иштирак едирди.

Фаиг һәмишә кәнддә мүһасирәдә галмыш гочалар, ушағлар, гадынлар, гыз-кәлиндләр барәдә дүшүнүр, онларын чыхылмаз вәзијәттәдә галмасы она чох пис тәсир едирди.

Орта мәктәбдә севдији пешәјә јијәләнмәк, сүрүчү олмағ үчүн охуду. Сүрүчүлүк вәсигсини алдығы күн, даһа бөјүк гызғынлығла дөјүш мејданына атылды. Пирәмәкидәки гулдур базасына атәшә тутарағ бир нечә ермәни гулдуруну мәһв етди.

Нечә әј мүһасирәдә галмыш Гушчулар вә Малыбәјли кәндләри әтрафында ағыр дөјүшләр кедирди. 1992-чи ил февралын 9-дә Фаиг ешидир ки, досту вә silahдашы Гулијев Ајдын Әршад оғлу дүшмән мүһасирәсиндәдир. О, өзүнү Ајдынын көмәјинә чатдырыр. Беш-алты саатлығ гејри-бәрабар дөјүшдән сонра Фаиг ағыр јараланыр. Дүшмән ону өлмүш һесаб едир. Бир нечә саат мешәдә, сојуг гарын үстүндә галан јаралы Фаиги һәмкәндлиләри тапыб евә кәтирир. Ертәси күн сәһәр саат 9—10 рәдәләриндә өзүнә кәлән Фаиг әтрафында оланлардан Ајдынын ахтарылыб тапылмасыны хәшиш етмишди. Елә һәмин кечә һәлә тојунун әкс-сөдәсы дөғләр-

дан кетмәмиш Ајдын Гулијев ганына гәлтан едилмиш, сәһәри Фаиг Бабәјев көзләрини әбәди јуммушду.

Гушчулар кәндиндә дөғн едилмишдир. һал-һазырда аилләри Бақыда јашајыр.

БАРАМОВ СҮЛЕЈМАН ФИРУДИН ОҒЛУ

1964-чү ил мајын 27-дә Лачын районунун Нағдалы кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил августун 27-дә Ағдөрә районунун Мейманә кәндиндә һәлак олмушдур.

Сүлејманкилин аиләси Лачындан Шушанын Туршу гәсәбәсинә, сонра исә Малыбәјли кәндинә көчүбләр. Сүлејман бурда 8-чи синфи битирмиш вә совхозда ишләмәјә башламышды. 1982—1984-чү илләрдә Приморскда хидмәт етмишди. 1986-чы илдән Ханкәндиндәки электротехника заводунда ишләјирди.

1988-чи илдән заводда ишләјән бүтүн азербайҗанлылар кими о да ишдән говулушду. О вахтдан да Сүлејман ермәниләрә гаршы мүбаризәјә башламышды. Дөрд иллик дөјүшләрдә бир чох сынағлардан чыхмыш, горхмазлығы, икидлийи вә чәсарәти илә һөрмәт газанмышды.

1992-чи ил февралын 11-дә Малыбәјли вә Гушчулар кәндләринин ишғалы заманы динч сакинләрин сағ-саламат чыхарылмасы үчүн әлиндән кәләни етмиш, икидликләр көстәрмиш вә јараланмышды.

1992-чи илин әввәлләриндән Шуша баталјонунда гуллуғ едирди. 1992-чи ил августун 27-дә Ағдөрә районунун Мейманә кәндинин азад едилмәси үғрунда дөјүшләрдә гәһрәмәнчәсына вурлушмуш вә һәлак олмушдур.

Сүлејман Фирудин оғлу Барамов Ағдамда Шәһидләр хијабанында дөғн едилмишдир.

Евли иди. Өлүмүндән сонра 1993-чү ил январын 27-дә оғлу дүнјәјә кәлиб. Адыны Сұлһан гојублар. Аиләси вә вәлидејнләри һазырда Бақыда — «Зуғулба» санаторијасында јашајырлар.

БӘШИРОВ КАМИЛ САБИР ОҒЛУ

1970-чи ил декабрын 4-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил апрелин 29-да орда һәләк олмушдур.

Камил Бәширов Шуша шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәби вә Хан Шушински адына Ағдам Орта Ихтисас Мусиги Мәктәбини битирдикдән сонра һәрби хидмәтә кедиб. Бакы шәһәриндә гуллуғ едән Камил өз арзусу илә

Шуша ғрази мұдафиә баталјонуна дөјишиләрәк рабита-чи кими чоҳ вачиб вә четин фәалијјәтә башләйб. Аз мүддәтдә старшина рүтбәсинә ләјиг көрүлүб. 1992-чи ил апрелин 29-да Шуша ғтрафында «Өкүз учан» әдлы јердә 19 нәфәрдән ибарәт кичик бир дүстә тә әдән дырнағачан силаһлы вә сәјча гат-гат үстүн ола. Шүмәнлә үзүзә дајанды. Гөјри-бәрәбәр дөјүшдә Камил мисилсиз гәһрәмәнлығ кестәрди. Дүшмәнлә тәкбәтәк галан Камил јаралы һалда ратсија апаратыны сындырағар сыврадан чыхармыш, шифрәли кағызларын дүшмән әлине кечмә-мәси үчүн онлары өз ганына бојамышды. Гәһрәмән рабитачи сон дамла ганына гәдәр дөјүшүмүш, 10-дан артығ ермәни мәнвә етмишди.

Камил Сабир оғлу Бәширов 1992-чи ил апрелин 30-да Шушада Шәһидләр гәбиристанлығында дөфн едилмишдир. Азәрбајчанын Милли Гәһрәмәни адына тәғдим олунмушдур.

БӘШИРОВ ЧҮМШҮД ШӘМИЛ ОҒЛУ

1924-чү илдә Ағдам рајонунун Гузанлы кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил февралын 23-дә Шуша шәһәриндә һәләк олмушдур.

Гарабағда ермәни фитнекарлығынын гурбанларындан бири дә Шуша шәһәр сакини Чүмшүд Бәшировдур. О, 1939-чү илдән етибарән колхозда әмәк фәалијјәтинә

башламышды. 1943-чү илдә 19 јашында икән орду сыраларына чағырылмыш, Бөјүк Вәтән мұһарибесиндә иштирак етмиш, мұһарибә баша чатдығдан сонра даһа бир ил һәрби хидмәтдә галмышды.

1946-чы илдән 1959-чу илә кими колхозда механизатор ишләмишди. 1959-чу илдә мұһасиблик сәнәтинә јијәләнәрәк елә о вахтдан да Шушаја кәчмүш вә өмрүнүн сонунәдәк шәһәрдәки ихтисаслашдырылмыш интернат мәктәбдә мұһасиб ишләмишди.

1992-чи ил февралын 23-дә шәһәрин ермәни—рус бирләшмәләри тәрәфиндән күчлү артиллерија атәшинә тугулмасы нәтичесиндә һәләк олмушдур.

БИЛИЈЕВ АЗӘР ҺӘСӘН ОҒЛУ

1970-чи ил сентјабрын 15-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил апрелин 9-да орда һәлак олмушдур.

Билијев Азәр һәсән оғлу 1987-чи илдә Шуша шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәби битирдикдән сонра Азәрбајҗан Халг Тәсәрруфаты Институтунун малијә-игтисад факултәсинин гјаби шәбәсинә дахил олмушду.

Икинчи курсда охујаркән һәрби хидмәтә чағырылмышды. 1991-чи илдә әскәрлији баша вурдугдан сонра Шуша рајон Дахили Ишләр Шәбәсиндә ишә кирмиш, әдә силаһ торпағларымызын мүдафиәсиндә дајанмышды. Шуша атрафында, Кәркичәһан, Гајбалы, Косалар, Нәбиләр вә с. јерләрдә дөјүшмүшду.

1992-чи ил апрел ајынын 9-да Шушада, «Гырхпилләкән» адланан јердә әмәлијат заманы фашиәли шәкилдә һәлак олмуш, Шуша шәһәриндә дөфн едилмишдир.

ВӘЛИЈЕВ РИЗВАН ЈУСИФ ОҒЛУ

1966-чы илдә Лачын рајонунун Корчабулаг кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә вертолјтда һәлак олмушдур.

Ризван 1984-чү илдә Ханкәнди 4 №-ли орта мәктәби битирмиш, 1985-87-чи илләрдә орду сураларында хидмәт етмишди.

1989-чү илдә дикәр әзәрбајҗанлылар кими

Ризванкил дә Ханкәндиини тәрк етмәк мәчбуријјәти гарысында галмыш, Јусиф кишинин бөјүк аиләси Шушаја

көчмүшду. һәмин илдән Шушада Әли-Бәјрамлы теле-механика бирлијинин филиалында бир нечә ај фәһлә ишләмиш, АХЧ-нин фәал үзвләриндән олмушду.

1990-чы илдә Азәрбајҗан Дөвләт Нефт вә Кимја Институтунун автоматика факултәсинә дахил олмушду.

1992-чи ил январын 28-дә Ағдам—Шуша рејсиндә учан вертолјтда һәлак олмушдур.

ГАСЫМОВ ГӘНБӘР АСЛАН ОҒЛУ

1962-чи ил мартын 22-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә орда һәлак олмушдур.

Гәнбәр Гасымов 1977-чи илдә Шуша шәһәриндәки техники-пешә мәктәбинә дахил олмуш вә 1980-чи илдә сувагчы-рәнксаз пешәси үзрә ораны битирмишди. һәмин илин нојабрын-да әскәрлијә чағырыл-

мыш, һәрби хидмәтдән гајыдан сонра 1983-чү илдә 1 №-ли һәбс евиндә нәзарәтчи вәзифәсинә ишә гәбул едилмишди. Владимир шәһәриндәки һәрби милис мәктәбинә дахил олмуш, 1987-чи илдә лејтенант рүтбәсиндә Шушаја гајыдыб әввәлки иш јериндә чалышмаға башламышды.

Шушанын башыбәлалы күнләринин башладығы илк чағлардан Гәнбәр бүтүн күнү иш башында вә шәһәрәтрафы мүдафиә постларында олурду.

Гәнбәр пулемјотла 100-ә гәдәр ермәни гулдуру мәһв етмишди. Буну онунла биркә вурушан дөјүш достлары да тәсдиг едирләр. Сајча гат-гат артыг олан азғын дүшмән кетдикчә ирәлиләјирди. Гәнбәр әлбәјаха дөјүшә кирмиш вә гәһрәмәнчасына һәлак олмушду. Ағчабәди рајонунда дөфн едилиб. Шуша рајон рәһбәрлији, АХЧ Шуша шәбәси вә Шуша баталјонунун командирлији Гәнбәр Аслан оғлу Гасымова Азәрбајҗанын Милли Гәһрәмәни ады верилмәси барәдә республика рәһбәрлијинә мүрациәт гәбул етмишләр.

Гәнбәр Гасымовун аиләси һазырда Мәрдәкән гәсәбәсиндә јашајыр.

ГӘДИРОВ ТЕЛМАН МАНАФ ОҒЛУ

1943-чү ил февралын 11-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә орда һәлак олмушдур.

Телман Гәдиров 1963-чү илдә Шуша шәһәриндәки 1 №-ли орта мәктәби битирмиш, һәммин илин октябрында һәрби хидмәтә чағырылмыш, һәрби хидмәти баша вурандан сонра догма шәһәринә гәйтмишды.

1967-1968-чи илләрдә Шәрг Мусиги Аләтләри фабрикндә ишләмишди.

1968-чи илдә М. Әзизбәјов адына Шуша Педагожи Техникумунун (инди Мәдәни-Маариф Мәктәби) бәдән тәрбијәси факултәсинә дахил олмуш, 1970-чи илдә техникуму битирмишди. 1970-чи илдән Шуша телевизия мәркәзиндә баш механик вәзифәсиндә чалышырды.

Шушанын ағыр күнләриндә шәһәрин мүдафиәсиндә фәаллыг кәстәрмишди.

1992-чи ил мајын 8-дә Шуша дөјүшләриндә һәлак олмуш вә Ағдамда Шәһидләр хијабанында дәфин едилмишдир.

ГУЛИЈЕВ АДЫН ӘРШАД ОҒЛУ

1961-чи илдә Шуша рајонунун Гушчулар кәндиндә догулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә орда һәлак олмушдур.

Адын Гушчулар кәндиндә орта тәһсил алдыгдан сонра Шуша рајонундаки М. Әзизбәјов адына совхозда механизатор ишләмишди. 1980-1982-чи илләрдә һәрби хидмәтә олмуш, сонра өз әввәлки пешәси үзрә ишини дөвам етдирмишди.

1988-чи илдән башләјарак торпагларымызын мүдафиәси үғрунда мүдафиәгә гошулмуш, баш верән һәдидәләрдә чох фәал мөвгә тутмушду.

Азғынлашмыш ермәни гулдурлары Малыбәјли вә Гушчулар кәндләрини даим атәш алтында сахләјирды. Буна көрә бу ики кәндин чамааты мәчбуријәт гаршысында галараг өзүнүмүдафиә дөстәси јаратмышды. Адын да һәммин дөстәләрдән биринин үзвү иди. Ермәни гулдурларынын Гушчулар вә Малыбәјли кәндләринә чох сајлы вәһши һүчумлары заманы Адын Әршад оғлу Гулијев дө шүчәт кәстәрмиш, кәндләрин мүдафиәсиндә фәргәнмишди.

1992-чи ил феврал ајынын 7-дә ганичән ермәни һәрби бирләшмәләри ишғалчы рус ордусунун 366-чы алајынын бөләләри илә биркә Гушчулар вә Малыбәјли кәндләринә һүчума кечди. Бу ағыр вә сонунчу дөјүшдә Адын Әршад оғлу Гулијев дө гәһрәмәнчасына һәлак олду.

һазырда онун бир өвләди вар. Аиләләри Бақыда—Пиршағыдаки «Килавар» санаторијасында јашәјир.

ГУЛИЈЕВ ЗАУР КАМИЛ ОҒЛУ

1969-чу ил ијунун 22-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә вертолјот гәзәсиндә һәлак олмушдур.

Заур Гулијев 1985-чи илдә һ. һачыјев адына Шуша 4 №-ли орта мәктәби битирмишди. Шәһәрдәки 72 №-ли техник-пешә мәктәбини гүртәрмишды. Ханкәнди шәһәриндә сүрүчүлүк курсуну битирмишди.

1987-чи илдә һәрби хидмәтә чағырылмыш, ики ил Совет Ордусунда хидмәт етмишди. 1989-чу илдә әскәрлији баша вуруб, догма Шушаја гәйтмишды. Кәркичаһанын, Мешәлинин мүдафиәсиндә иштирак етмишди.

1992-чи ил январын 28-дә Ағдамдан Шушаја үчән вертолјотда фәчили шәкилдә һәлак олмушдур. Аиләләри һазырда Ағдаш шәһәриндә јашәјир.

1957-чи ил июлун 1-дә Лачын районунун Финкә кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил сентјабрын 1-дә Ағдәрә районунун Мехманә кәндиндә һәлак олмушдур.

Лачында анадан олса да, Ислам ушағ вахтларындан Кәркичаһанда јашамыш, бурда бој атыб бөјүмүшдү. Орта мәктәби дә Кәркичаһанда битирмишди.

1977-1979-чу илләрдә һәрби хидмәтдә олмушдур. Ордудан тәрхис олундугдан сонра Ханкәндиндәки ајағгабы фабрикндә фәһлә ишләмишди. Ермәни тәчавүзүнүн илк вахтларындан Кәркичаһан кәндиндә өзүнүмүдафиә дәрәсәси јарадарағ она рәһбәрлик етмишди. 1988-чи илин јәһындан Шуша халғ чәһбәсинин фәәл тәшкилатчыларындан олмуш, Кәркичаһанда АХЧ јерли дајағ дәрәсәси сәдринин мүавини, ДД мүдафиә комитәсинин сәдри олмушдур.

Ислам Гулијев Вәтәнин, торпағын азад олмасы үчүн тәх ишләр кәрмүшдү. Азәрбајжан Гарабағы кәнүллү мүдафиә баталјонунда тағым командирин, 816 №-ли һиссәдә рота командирин, Республика Мүдафиә Назирлији тәркибиндә јарадылмыш партизан дәрәсәсинин командирин олмушдур.

1991-чи ил декабрын 28-дән 29-на кечән кечә ермәни гулдурлары бөјүк гүввә илә Кәркичаһан үзәринә һүчүмә кечдиләр. Гәсәбәдәки евләрин әксәријәти јандырылды. һәмин күн Ислам Бақыја силәһ дәрлиңчә кетмишди. О, Бақыдан гајындан сонра Шушада олан дикәр бөлмәләрлә бирләшәрәк онларын јахындан кәмәклији илә гәсәбәни кери алмышды.

Ислам Идрис оғлу Гулијев Кәркичаһанын ишғалындан, Шушанын сатылмасындан сонра Ағдәрә бөлкәсиндә дөјүшмәјә башлады. 1992-чи ил сентјабрын 1-дә Ағдәрә бөлкәсиндә Мехманә кәнди уғрундакы дөјүшләрлә һәлак олду.

Бақыда Шәһидләр Хијабанында дәфн едилмишдир.

1965-чи ил декабрын 4-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил апрелин 29-да орда һәлак олмушдур.

Нәриман Шүкүр оғлу Гулијев Ү. һачыбәјов адына Шуша шәһәр 1 №-ли орта мәктәбдә тәһсил алмышды. 1984-чү илдә 72 №-ли техники-пешә мәктәбини битирмиш, 1984-1986-чы илләрдә Совет Ордусу сыраларында гул-

луг етмишди. Алманијада һәрби хидмәтини баша vurдугдан сонра Бақы Радиогурма Истеһсал Бирлишинин 1 №-ли Шуша филиалында вә Мүәллимләри Тәкмилләшдирмә Институтунун Шуша филиалында ишләмишди.

1988-чи илин феврал ајындан башлајарағ торпағларымызын фәәл мүдафиәчисинә чеврилмишди. АХЧ Шуша шәбәсинин садиг вә фәәл үзвләриндән олмуш, торпағларымызын тохунулмазлыгы, Азәрбајжанын әразин бүтәвлүјү, халғымызын азадлыгы уғрунда апарылан мүбаризәнин өн сырасында кетмишди.

Нәриман јеничә формалашмыш өзүнүмүдафиә дәрәсәнин гошуларағ кечә-күндүз Шушанын вә әтраф кәндләрин кешијини чәкирди. Кәнүллү оларағ милли орду сыраларына дахил олмуш, 1991-чи илин нојабр ајындан 816 №-ли һәрби һиссәдә гуллуғ етмиш, 1992-чи илин февралындан исә Рамиз Гәмбәрәвун командир олдуғу АХЧ Шуша шәбәсинин кәнүллүләр баталјонунда рота командирин олмушдур. Рәшадәтли дөјүшчү кими Дашалты, Кәркичаһан, Гајбалы, Нәбиләр, Косалар кәндләри уғрунда кәдән ворушмаләрда јахындан иштирак етмишди.

1992-чи ил апрелин 29-да Косалар кәнди јахынлыгындакы «Һачы таласы» адынан јердә кәдән ағыр дөјүшләрдә хәјли ермәни мөһв едиб. Ағыр јараланмыш командирин Рамиз Гәмбәрәвур дөјүш кәтминдән узағлашдырыб, јенидән дөјүшә атылыб вә һәлак олуб.

Шуша шәһәриндәки Шәһидләр гәбирстанлығында дәфн олунуб. Азәрбајжанын Милли Гәһрәманы адына тәғдим олунуб.

ЕҮВАЗОВА ФИЗЭЭ ЧҮМШҮД ГЫЗЫ

Шуша районунун Малыбөйли кендинде догулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә орда жараланмыш вә бир һәфтә сонра Бақыда вәфат етмишдир.

Мәктәби Малыбөйлидә гуртармышды. Кәнддә ишләйрди. 1992-чи ил февралын 11-дә кәнд чамааты мөчбуријет гаршысында доғма јурду төрк едөркөн о, ермәни

гулдурлары төрәфиндән јараланмыш вә алдыгы ағыр јаредан вәфат етмишдир.

Ағчабәди районунда дәфн олунмушдур. һазырда аиләси Бақыда јашајыр.

ЗЕЈНАЛОВ ГАРЈАҒДЫ ӘШРӘФ ОҒЛУ

1970-чи ил январын 20-дә Шуша районунун Гушчулар кендиндә доғулмуш, 1992-чи ил августун 30-да Ағдам районунда һәлак олмушдур.

Гарјағды Шуша районунун Гушчулар кәнд орта мәктәбини гуртармыш вә 1988-чи илдә Ханкәнди шәһәриндәки сүрүчүлүк мәктәбини битирмишди. Ики ил Мурманск шәһә-

риндә һәрби хидмәтдә олмушду. Кәндә гејитдыгдан сонра доғма кәндләри — Гушчулар вә Малыбөјлинин мүдафиәчиләрине гошулмушду.

1992-чи ил февралын 11-дә Гушчулар кәнд чамаатынын тәһлүкәсиз јерләрә апарылмасына, сәғ-сәләмәт чыхарылмасына јахындан көмәк етмишди.

1992-чи ил ијулун 28-дә көнүллү оларағ Ағдам әрәзи мүдафиә баталјонунә дахил олмушду. Чанјатағ, Күлјатағ кәндләринин, Газанчы јүксәклијинин дүшмәндән азад едилмәсиндә хүсусилә фәргләнмишди.

1992-чи илин августундан башләјарағ Г. Зејналов баталјонун төркибиндә Маникли, Хатынбөјли, Орта Күнејтәпә, Баш Күнејтәпә кәндләринин вә әтрафдаки стратеги јүксәкликләрин ермәни гулдурларындан азад едилмәсиндә фәал иштирак етмишди.

1992-чи ил августун 30-да Абдал—Күлаблы кәндләри әтрафында снајпер күлләси Гарјағды Зејналовдан јан кечмәмишди.

Гәһрәман взвод командири Ағчабәди районунун Гијамадынылы кәндиндә дәфн едилмишдир.

ЗЕЈНАЛОВ ТАҺИР БАҺАДУР ОҒЛУ

1963-чү ил апрелин 24-дә Ханкәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил ноябрын 9-да Ағдәрәдә һәлак олмушдур.

1980-чы илдә орта мәктәби битирдикдән сонра Таһир Мурманск шәһәриндә һәрби хидмәт кечмишди. 1989-чу илдә Азәрбајжан Игтисад Институтуна дахил олмушду. һәлак олдуғу вахт институтун IV курс тәләбәси иди.

Таһир 1990-чы илдә полис дәстәсинә дахил олмуш, әлдә силәһ Кәркичәһанын мүдафиәсиндә дәјанмышды. Сонралар Шушада, Ағдамда вә диқәр чәбһә бөлкәләриндә дөјүшләрдә иштирак етмиш, шәхси икидлик кестәрмишди.

Таһир 1992-чи илин август ајындан Ағдәрә полис шәбәсиндә хидмәтә башлады. 1992-чи ил ноябрын 9-да вәзифә борчуну јеринә јетирәркән гәһрәманчасына һәлак олду. Ағдамда Шәһидләр Хијабанында дәфн едилиб. Садиг адлы бир оғул јадикары галыб.

1960-чы ил августун 5-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил сентябрын 28-дә Бақыда госпиталда вафат етмишдир.

Закир әввәлчә Шуша шәһәр 4 №-ли орта мәктәбдә, сонра исә 2 №-ли ријазийәт тәмајүллү орта-интернат мәктәбдә тәһсил алмышды. Елә һәмин ил Азәрбајчан Дөвләт Университетинин меха-

ника-ријазийәт факултәсинә дахил олмуш вә 1983-чү илдә ораны фәргләнмә диплому илә битирмишди. Тә'јинатла Лачын рајонуна ишләмәјә көндәрилмишди.

Шуша вә Лачын фачиәләриндән сонра көнүллү олараг Азәрбајчан Ордусунун сыраларына дахил олмуш, Лачын бөлкәсиндә кедән ағыр дөјүшләрдә фәал иштирак етмишди. Лачын рајонунун Малхәләф вә Сәфијан көндләринин ермәни гулдурларыннан тәмизләнмәси уғрунда кедән дөјүшләрдә ағыр јәрәланмыш вә Бақыја госпитала кәтирилмишди. һәкимләрин кәстәрдикләри бүтүн сә'јләрә бахмајараг, 1992-чи ил сентябрын 29-да Закир Сабир оғлу Ибраһимов көзләрини әбәди јумду.

Бақыда Шәһидләр Хијабанында дәфн олунуб. Үч өвлады вар: 6 јашлы Ајсел, 4 јашлы Турал вә 2 јашлы Ајтән.

1959-чу ил ијунун 30-да Шуша рајонунун Сәфи-ханлар көндиндә догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә Шушада һәлак олмуш-дур.

1977-чи илдә көнд орта мәктәбини битирмишди. Сонра сүрүчүлүк мәктәбиндә охумуш вә 1977-чи илин пајызында орду сыраларына кетмиш, хидмәт илләриндә сүрүчү иш-

ләмишди. 1979-чу илдә әскәри хидмәтини баша вуруб Шушаја гәјтмишды. һәмин вахтдан Шуша јол тикинтиси идарәсиндә сүрүчү кими әмәк фәалијәтинә башламыш, јол ишләриндә јахындан иштирак етмишди. Доғма Шушанын мүдафиәси үчүн даһа чидди чалышырды. Дә-фәләрлә јолларда габағы кәсиләрәк машыны сындырылыб сырадан чыхарылмасына бахмајараг, Ағдамдан, Јевлахдан, һорадиздән Шушаја јаначаг дашыјырды. Ермәниләрин азғынлыгларына дөзмәјән Видади Шуша көнүллүләр баталјонуна дахил олмуш, идарә етдији машынала республиканын мүхталиф јерләриндән һәрби сурсатын Шушаја вахтында чатдырылмасына вар гүвәсини сәрф етмишди. 1992-чи ил мај ајынын 8-дә Шуша уғрунда дөјүшләрдә мәрдиклә һәлак олмуш, Ағчабәди рајонунун Шәрәфханлы көнд гәбиристанлыгында дәфн едилмишдир.

Һал-һазырда әиләси — һәјәт јолдашы Исмајылова Әзнә Гәмбәј гызы, оғлу Васиф вә гызы Ајшән Ағчабәди рајонунун Шәрәфханлы көндиндә јашәјыр.

1961-чи илдә Шушада до-
гулмуш, 1992-чи ил мајын
8-дә орда һәлак олмуш-
дур.

Шуша шәһәр 1 №-ли
мәктәби битирмишди.
Москвада али тәһсил ал-
мышды. Ермәниләрин үј-
дурма «Гарабағ пробле-
ми» ортаја атылдығы күн-
дән етираз сәсини гал-
дырмыш вә онларла мү-
бәризәје галхмышды. һә-

дисәләрин илк күнләриндән дәфәләрлә Шушаја кәлән
Москва вә Бақы нүмәјәндәләри илә дискуссияларда
фәал иштирак етмиш вә бу «проблем»ин бир сыра һәл-
ли јолларыны төклиф етмишди.

Еләчә дә о, Гарабағын азербәјчанлылар јашәјән шә-
һәр вә кәндләринин игтисади проблемләринин һәллин-
дә дә јахындан иштирак етмишди. Мүһәндис олдуғу ти-
киш фабрикинин филиалларынын бир сыра азербәјчан-
лы кәндләриндә ачылмасынын төшәббүскарларындан
олмуш вә билаваситә бунун һөјата кечирилмәсиндә ја-
хындан иштирак етмишди.

О һәмчинин Шушада торпағларымызын бүтөвлүјү
вә мүстәғиллији үзрә кечирилан етираз митингләринин
тәшкилатчыларындан (АХЧ фәалларындан) иди.

1989—1990-чы илләрдә, Шушада олан рус әскәрлә-
ри тәхрибат апармасын деје, онларла үнсидјәт јарадыр,
баш верә биләчәк фашиәләрин гаршысыны алмәга чалы-
шырды.

Гарабағда рус империјасы тәрәфиндән јарадылмыш
мүнағишәнин сүлһ јолу илә һәллинин баш тутмајачағына
әмин олан Эшрәф һәр күн фашиәли сурәтдә һәлак олан
күнаһсыз адамларын интигамыны алмағ үчүн силаһа са-
рылмышды.

О, өз дејүш достлары илә шәһәрин «Бурча» адланан
јериндә дајаныб дәфәләрлә шәһәрә сохулмәга чалы-
шан ермәниләрлә дејүшәрәк онлары кери отуртмуш-
ду.

Эшрәф Дашалты дејүшүндә һәлак оланларын чәна-
зәләрини ермәниләрдән алмағ үчүн әлиндән кәләни ет-
мишди.

Еһтијатда олан баш лејтенант Э. Исмајылов Шуша
һәрби сурсат анбарларынын рәиси иди.

О, бу мүддәт әрзиндә өзүнү бачарығлы тәшкилатчы
кими кәстәрмиш, дағынығ олан һәрби сурсат анбарла-
рыны мәркәзләшдирәрәк ваһид командалығын нәзәрә-
ти алтына кечирмишди.

Эшрәф һәрби сурсат кәтирәркән Губадлы—Лачын
јолунда, Гајғы гәсәбәсинин јахынлығында гәфләтән күч-
лү атәшә мәрүз галмышды. О, сүрүчү јолдашы илә бир-
ликдә дејүшә-дејүшә дүшмәни кери отуртмуш, һәрби
сурсаты Шушаја чатдыра билмишди.

1992-чи ил мајын 7-дән 8-нә кечән кечә ермәни-рус
һәрби бирләшмәләри Шушаны «град» вә артиллерија
аташине тутмушду. Шәһәр дејүшүр вә мүдафиә олунур-
ду. Эшрәф Исмајылов һәрби сурсат вә патронлары де-
јүшүчүләрә вахтында чатдырыр вә мүдафиәнин зәифлә-
мәсине имкән вермирди. Озу дә билаваситә дејүшдә
иштирак едирди.

О, гејри-бәрәбәр дејүшдә үч ермәни гулдуруну
мәһв етмиш, сон дамла ганына гәдәр дејүшәрәк һәбс
евнинин вә һәғби сурсат анбарынын дүшмән әлине кечмә-
сине имкән вермәмишди. Лакин вурушманын гызғын ча-
ғында ермәни күлләси ондан да јан кечмәмишди.

Эшрәфин чәназәси дејүш мејданындан чәтинликлә
чыхарылмышды.

Бақыда «Шәһидләр Хијабанында» дәфн едилмиш-
дир. Аиләли иди. Ики ушағы вар.

1967-чи ил октябрын 3-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә һәлак олмушдур.

Телман 1984-чү илдә һүсү һачыјев адына 4 №-ли орта мәктәби битирмишди. 1985-чи илдә Шуша шәһәр 72 №-ли техники-пешә мәктәбинин тичарәт курсуна дахил олмуш вә 1986-чы илдә ораны битирмишди. Елә һәммин

ил һәрби хидмәтә чағрылмыш, ики ил Совет Ордусу сырларынды хидмәт етмиш, 1988-чи илдә тәрхис олунмушду.

Әмәк фәалијәтинә Шуша газ истисмәр идарәсиндә чилинкәр кими башламыш, 1990-чы илдән исә Шуша район ишыг шәбәкәсиндә анбар мүдири ишләмишди.

Орда ишләдији мүддәтдә дәфәләрлә ермәниләр тәрәфиндән партладылмыш електрик дирәкләринин, ишыг хәтләринин бәрпасы үчүн әлиндән кәләни едир, мухтәлиф материалларын тапылмасы үчүн чалышырды. Шуша чамаатынын ишыгсыз галламасы үчүн гудуз дүшмәнин атәши алтынды олан јолларла кедиб-кәлмәкдән чәкинмир, Лачындан Шушаја кәлән електрик хәттини партлатмаға чалышан ермәни тәхрибат групуну зәрәрсизләшдирмәк үчүн гурулмуш постда кечә-күндүз хәшик чәкирди.

1992-чи ил январын 28-дә Ағдамдан Шушаја учан вертолјот ермәни террорчулары тәрәфиндән вурулды. һәммин вертолјотда һәлак оланлардан бири дә Телман Гәһрәман оғлу Исмајылов иди.

1992-чи ил январын 30-да Шушадакы Шәһидләр гәбиристанлығында дәфн олунмушдур.

1964-чү ил сентјабрын 8-дә Ханкәндиндә догулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә вертолјот гәзасында һәлак олмушдур.

Сара 1981-чи илдә Ханкәндиндә 3 №-ли орта мәктәби битирмиш, сонра Азәрбајчан Педагожи Харичи Дилләр Институтунун алман дили фәкүлтәсинә дахил олмушду. Институтун рәһбәрлији

тәһсилни давам етдирмәк үчүн С. Әлијеваны Алманијаја кәндәрмишди. Сонра о, Пјатигорск Харичи Дилләр Институтунда тәһсилни давам етдирмиш вә 1988-чи илдә ораны мүвәфәғијәтлә битирмишди.

Сара Әлијева әмәк фәалијәтинә Н. Туси адына Азәрбајчан Педагожи Университети Шуша филиалынын харичи дилләр кафедрасында башламышды. Гарабағын ганлы-гадалы күнләриндә Сара Азәрбајчан Педагожи Харичи Дилләр Институтунун аспирантурасына кәндәрилмишди.

1992-чи ил январын 28-дә Гарабағ сәмәсында ермәниләрин вурудуғу вертолјотда Сара Асиф гызы Әлијева дә вар иди.

1932-чи илдә Лачын райо-
нунун Алчан кәндиндә
доғулмуш, 1992-чи ил ма-
јын 8-дә Кирс дағында һә-
лак олмушдур.

Аллаһверди һәлә дүн-
јаја кәлмәмиш атасыны
итириб. Анасынын һи-
мајәсиндә четинликлә бе-
јүүб. Мадди имканла-
ры олмадығындан мәктә-
бә кетмәјиб. 10—12 јаш-
ларындан «Галибијјәт»

колхозунда ишләјиб. Колхозун мал-һарасыны отарыб,
газандығы әмәк күнү илә анасыны, дәрд бачысыны до-
ландырыб. 1976-чы илә гәдәр Лачын районунун «Гали-
бијјәт» колхозунда чобан ишләјиб. 1976-чы илдән исә
Лачын районунда рабита говшағында ишләјирди.

1988-чи илдән торпағларымызын мүдафиәси уғрун-
да мүбаризәјә галхмышды. һәр колун, һәр дашын јер-
рини билдијиндән дағларда, мешәләрдә ермәни гулдур
дәстәләринин әл-ајағ ачмасына аман вермирди. Халг һә-
рәкатыны үрәкдән истәјәнләрдән иди, јерләрдә ермәни
ишғалчыларынын тәчәвузүнә Һаршы дөјүшләрин тәшки-
латчыларындан бири кими чыхыш едирди.

1990-чы ил мај ајынын 1-дә ермәниләр тәрәфиндән
киров кәтүрүлмүш Салманов Натиг Ариф оғлуну тә'чили
азад етмәк үчүн елә һәмин күнүн сәһәри бир ермәни
тутуб кәтирәрәк Натигин сәғ-саламат өз аиләләринә га-
јымтасына көмәк етмишди.

Шуша вә Лачын районларынын бир чох кәндләринин
мүдафиәсиндә, Гәладәрәси, Бөјүк Гәладәрәси, Он верст,
кәндләринин ермәни јарағлыларындан тәмизләнмәсин-
дә фәал иштирак етмишди.

1992-чи ил мајын 8-дә Кирс дағында һәлак олмуш-
ду.

60 јашлы Аллаһверди Әскәр оғлу Әлијев Көһнөкәнд
кәнди гәбиристанлығында дәфи олунмушдур.

1970-чи ил ијулун 8-дә
Көркичаһанда доғулмуш,
1992-чи ил ијулун 8-дә Ағ-
дәрәдә һәлак олмушдур.

1985-чи илдә Көркича-
һан гәсәбәсиндәки 8 №-
ли мәктәбин 8-чи синфин
битирмиш, тәһсилини
Ханкәндиндәки фәһлә-
кәңчләр мәктәбиндә да-
вам етдирмишди. 1989-
1991-чи илләрдә орду сы-
раларында гуллуғ етмиш-
ди.

Һәрби хидмәтдән гајытдығдан сонра кәндләринин
мүдафиәси ишинә гошулмушду.

Көркичаһан ишғал олундуғдан сонра Араз аиләләри
илә Сумгајыта кәчмүш, бир гәдәр кечәндән сонра исә
јенидән чөбһәјә јолланмышды.

Ордуда кәшфијатчы олан Араз Әлијев бир нечә
дәфә икидлик кәстәрмиш, мүһасирәјә дүшән јолдашла-
рыны хилас етмишди. Ағдәрәнин азад олунмасында, ра-
йонун кәндләринин ермәни гулдурларындан тәмизләнмә-
синдә Азәрбајҗан Ордусунун тәркибиндә ганлы дөјүш-
ләрдә иштирак етмиш, мәрдликлә вурушмушду.

Икид кәшфијатчы вә чәсур дөјүшчү Араз Елман
оғлу Әлијев 1992-чи ил ијулун 8-дә Дромбон кәнди уғ-
рундакы дөјүшләрдә гәһрәмәнчасына һәлак олуб.

ӘЛИЈЕВ БӘХТИЈАР ЗИЈАД ОҒЛУ

1968-чи ил майын 1-дә Шуша районунун Ханалылар кендиндә доғулмуш, 1992-чи ил январын 18-дә Шушада һәләк олмушдур.

1984-чү илдә Ханалылар кәнд орта мәктәбини битириб, колхозда ишә башламышды. 1988-чи илдә ордудан тәрхис олунуб доғма кәндләринә гәйтмишды.

Бәхтијар Әлијев дүшмәнә гаршы мүбаризәјә гошулмағ үчүн Шуша району дахили ишләр шәбәсинә мүрачиәт етмиш вә район полис шәбәсиндә ишә гәбул олунмушду. Чәсур командир Фәрман Хәлиловун рәһбәрлији алтында ән мүрәккәб әмәлијатларда фәдакарчасына иштирак етмишди.

1992-чи ил январын 17-дә Бәхтијар јенә дә Нәбиләр кәндиңә нөвбәјә кетмишди. Январын 18-ә кечән кечә Нәбиләр кәнди уғрундакы вурушмада Бәхтијар Әлијев гәһрәманчасына һәләк олду.

ӘЛИЈЕВ ИЛҖАМ БАҖАДУР ОҒЛУ

1966-чы ил сентјабрын 19-да Кәркичаһанда доғулмуш, 1992-чи ил январын 13-дә орда һәләк олмушдур.

Ханкәнди шәһәриндәки Н. Кәңчәви адына 4 №-ли орта мәктәби гуртармышды. 1984-чү илдә орду сыраларына кетмиш, 1986-чы илдән Ханкәнди шәһәриндәки аҗаггабы фабрикиндә ишләмәјә башламышды.

1989-чу илдә Азәрбајҗан Дөвләт Нефт Академијасынын Шуша үмумтехники фәннләр факултәсине дахил олмушду.

1988-чи илдән халғ һәрәкәтына гошулмуш, Азәрбајҗан Халғ Чәбһасинин ән фәал үзвләриндән биринә чеврилмишди. 1991-чи илин сонунда Гарабағда мүһарибә даһа да кәскинләшәндә о да көнүллү оларағ мүдафәә баталјонунә јазылмышды. Илһамкил даим сәнкәрләрдә олур, Кәркичаһанын кешијиндә дајанырдылар.

1992-чи ил январын 13-дә мөвгеләримизә һүчүмә кечән ермәниләр ПДМ-ләрдән фәсиләсиз әтәш ачарағ Илһам Әлијевин бәлмәси дуран сәнкәри мүһасирәјә алмаға чалышырдылар. Илһам онларын гаршысына кәсмәји өз үзәрина кәтүрәрәк достларына кери чәкилмәји тәкид етди. Јолдашлары әмри јеринә јетирдиләр. Илһам дүшмәнлә хәјли тәкбәтәк дөјүшүдә вә һәмин дөјүшүдәкә гәһрәманчасына һәләк олду. Уғрунда дөјүшүдәү мөгәдәс Гарабағ торпағында — Шушада дәфн олунду.

ӘЗИЗОВ ФАЗИЛ ХӘЗРИ ОҒЛУ

1962-чи илдә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи ил январын 28-дә вертолјотда һәләк олмушдур.

Хәзри Фазил оғлу Әзизов Ү. һачыбәјов адына Шуша шәһәр 1 №-ли орта мәктәбин мәзуну иди. 72 №-ли шәһәр техникпешә мәктәбини дә битирмишди. Мүхтәлиф ишләрдә, мүәссисәләрдә ишләмишди. Сонунчу иш јери Шуша кино бирлији иди.

Шушанын ағыр күнләриндә Фазил дә мүбаризә апаран чаванлара гошулмушду. Шәһәрин мүдафәисиндә иштирак едир, тез-тез шәһәр әтрафинда гурулмуш кешикчи мәнәгәләриндә олурду.

1992-чи ил январын 28-дә Ағдам—Шуша рејси илә учан вертолјотумуз вурулду. Бүтүн һејәт вә сәрнишинләрин һамысы һәләк олду. Фазил Хәзри оғлу Әзизов да онларын арасында иди.

Шушада Шәһидләр гәбиристанлығында дәфн олунмушдур.

Евли иди. Һәлак оландан сонра дүнҗә бир ғызы кәлди. Шәһид атасының дәхирәсини җашатсын, деҗә, адыны Хатирә гәјдулар.

ӘЛӘКБӘРОВ ЗАҺИД ВӘЛИШ ОҒЛУ

1962-чи ил сентҗабрын 8-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил январын 26-да орда һәлак олмушдур.

Әләкбәров Заһид Вәлиш оғлу 1979-чу илдә У. һачыбәјов адына Шуша шәһәр 1 №-ли орта мәктәби гуртармышды. 1980-чи илдә Совет Ордусу сыраларына һәрби хидмәтә чағырылмыш вә 1982-чи илдә баш сержант рүт-

бәси илә тәрхис олунмушду. Бир мүддәт 92 №-ли Шуша тикинти-гурашдырма идарәсиндә бригадир олмуш, сонра исә Чита вилајәтинә ишләмәҗә кетмишди. Гарабаг һадисәләри башландыгдан сонра доғма Шушаҗа җајытмыш вә көнүллү олараг 816 №-ли һәрби һиссәдә хидмәтә башламышды. Заһид кечә-күндүз билмәдән сәнкәрләрдә олурду. О, Кәркичаһан, Косалар, Гајбальи, Нәби-ләр кәндләринин мүдафиәсиндә хүсуси фәаллыг кәстәрмишди. Баталҗон рәһбәрлији тәрәфиндән верилмиш бүтүн тапшырыглары, әмрләри сөзсүз вә ләјигинчә јеринә јетирирди. Дәјүшләрдә фәргләндијинә керә команданлыг тәрәфиндән дөфәләрлә мүкафатландырылмышды.

1992-чи ил январын 26-да кечирилән уғурсуз Даш-алты әмәлијјатында да фәдакарлығы илә фәргләнмишди. Бу, онун сон дәјүшү иди. Заһид Вәлиш оғлу Әләкбәров Шушада дөфн едилиб.

ӘСӘДУЛЛАЈЕВ ӘЛИ МӘҺДИ ОҒЛУ

1942-чи ил ијунун 1-дә Лачын рајонунун Курдһачы кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә Шушада һәлак олмушдур.

Әсәдуллајев Әли Мәһди оғлу Лачын рајонунун Курдһачы кәнд орта мәктәбини битирмишди. 1966-чы илдә һәрби хидмәти баша вурдугдан сонра әмәк фәалијјәтинә Шушада башламышды. АТС-дә

электрик монҗорү олмуш, 1976-чы илдән исә Шуша рајон автобазасында сүрүчү ишләјирди.

Јашынын чохлуғуна бахмәјараг, 1991-чи илин нојабр ајындан әрази мүдафиә баталҗону тәркибиндә Шушанын мүдафиәсиндә иштирак етмишди. Ермәниләрин Жәркичаһана һүчүму заманы кәндин мүдафиәсиндә дәјманлар арасында да олмуш, гадынларын, ушагларын, гочаларын кәнддән сәғ-саламат чыхарылмасына, тәһлүкәсиз јерә апарылмасына көмәк етмишди. О, идәрә етдији машынла Лачын јолу васитәси илә Шушаҗа вә онун кәндләринә өрзәг, дәјүш сурсаты дашынмасында хүсуси фәаллыг кәстәрирди.

1992-чи ил мајын 8-дә Шушанын мүдафиәсиндә гәһрәмәнчасына һәлак олмуш, Ағдам рајонунун Чәмәнли кәндиндә дөфн едилмишдир.

Дөрд өвлады вәр. һал-һазырда аиләси Бақы шәһәриндә јашајыр.

ӘНМӘДОВ КҮНДҮЗ ВАЛЕН ОҒЛУ

1973-чү илдә Шуша ра-
йонунун Гушчулар кәндин-
дә догулмуш, 1992-чи ил
февралын 11-дә орда һә-
лак олмушдур.

Гушчулар кәнд орта
мәктәбини битирмишди.
Јашынын аз олмасына
бахмајараг, бир ан белә
дәјүш сәнкәрләриндән
узаг дүшмүрдү. Кәндин
мүдафиәси үчүн өлиндән
кәләни едирди. Күндүз

Малыбәјли вә Гушчулар кәндләриндә мәскунлашмыш
гагынлар үчүн салынан гәсәбәнин тикintisиндә ишлә-
јрди.

1992-чи илин ганлы феврал күнләриндә узун сүрән
мүһарибәдән вә үч күнлүк ганлы дәјүшдән сонра тәнһә
вә көмәксиз галмыш Малыбәјли вә Гушчулар кәндләри
ишғал едилди. Күндүз чамаатын сағ-саламат, иткисиз
кәнддән чыхарылмасында, онларын тәһлүкәсиз јерләр-
нә апарылмасында хусуси фәаллыг кәстәрди, 1992-чи ил
февралын 11-дә гәһрәманчасына һәлак олду. Онун чә-
сәдини дәјүш мейданындан чыхармаг мүмкүн олмајыб.

КАЗЫМЗАДӘ КАМАЛ РӘШИД ОҒЛУ

1970-чи ил сентјабрын 22-
дә Шушадә догулмуш,
1992-чи ил мајын 8-дә ор-
да һәлак олмушдур.

Камал Рәшид оғлу Ка-
зымзадә Шушадә фәһлә
аиләсиндә дүнјага көз
ачмышды. һәлә ушагкөн
ата-анасыны итирмишди.
Ү. һачыбәјов адына I нө-
рәли шәһәр орта мәктә-
биндә охумуш, сонра фәһ-
лә-көнчләр мәктәбинә дә-

јишиләрәк охуја-охуја 3 нөмрәли тохумлуг сәхиндә
ишләмишди.

1988-чи илин нојабр ајында һәрби хидмәтә чағырыл-
мыш, ики ил Совет Ордусунда хидмәт етмишди. һәрби
хидмәтини баша вурандан сонра доғма шәһәринә гајы-
дыб, һәрби палтарыны сојунмамшы, силаһ көтүрәрәк
Шушанын мүдафиәсиндә дајанмышды. Шуша чаванла-
рынын тәшкил етдији өзүнүмүдафиә дәрәжәсиндә го-
шулмуш, шәһәрин мүдафиәсиндә иштирак етмишди.

Шуша әрәзи мүдафиә баталјону јарадыларкән ке-
нүллү олараг баталјона јазылмышды. 1990—1992-чи ил-
пәрдә Шушанын, Кәркичәһан, Косалар, Нәбиләр, Гајба-
лы кәндләринин мүдафиәсиндә иштирак етмиш, ермәни
һүчүмларынын гаршысынын алынмасында фәаллыг кәс-
тәрмишди.

1992-чи ил мајын 7-дә Камал Шәрг мусиги әләтлә-
ри фабрикинни јанында јолдашлары илә биркә дүшмә-
нә гаршы гызгын дәјүшләр апармыш вә бу, онун сон
дәјүшү олмушдур.

21 јашлы гәһрәман дәјүшчү Бақыда Шәһидләр хи-
јабанында дәфн олунмушдур.

КӘРИМОВ ҺАГВЕРДИ ТАПДЫГ ОҒЛУ

1962-чи илдә Шуша рајо-
нунун Малыбәјли кәндин-
дә догулмуш, 1992-чи ил
февралын 11-дә орда һә-
лак олмушдур.

1979-чу илдә Малыбәј-
ли кәнд орта мәктәбини
битирмишди. 1981-чи ил-
дә һәрби хидмәтини ба-
ша вуруб, доғма кәнди
Малыбәјлијә гајытмыш,
сонра исә Ханкәндиндәки
електротехника заводун-
да фәһлә ишләмишди. Бир мүддәтдән сонра заводун
пластмасс сәхинә бригадир тәјин олунмушдур.

1988-чи илин әввәлләриндә ермәни милләтчиләри-
нин ијрәнч сјајәти нәтичәсиндә иш јериндән говулмуш,
елә о вахтлар Малыбәјли кәндиндә ачылмыш Азәрелек-

троишыг истеһсал бирлижинин филиалында ишләмәжә башламышды.

1989-чу илдән кәндин мүдафиәчиләринә гошулмуш, мүхтәлиф дөјүшләрдә иштирак етмишди.

1992-чи ил февралын 11-дә ермәни ишғалчы дөстәләри илә бирләшмиш 366-чы рус алајынын Малыбәјли-жә һүчүму заманы икидликлә дөјүшмүш вә гәһрәманча-чына һәлак олмушду. Чәсәдини дөјүш мөйданындан кә-түрмәк мүмкүн олмамышды.

Һазырда һәјәт јолдашы вә ики өвләды Бақыда — «Зуғулба» санаториясында јашајырлар.

МӘДӘТОВ ЧӘСАРӘТ БАЈРАМ ОҒЛУ

1961-чи ил сентјабрын 20-дә Шуша районунун Малыбәјли кәндиндә доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 23-дә орда һәлак олмушдур.

Малыбәјли кәнд орта мәктәбини битирмиш, ики ил Совет Ордусунда һәр-би хидмәтдә олмушду. Бир мүддәт М. Әзизбәјов адына совхозда мүхтәлиф ишләрдә ишләмишди.

1989-чу илин декабр ајынын 16-дан торпағларымызын мүдафиәсиндә фәал иштирак етмәк үчүн Шуша район Дахилә Ишләр Шә'бәсинин Малыбәјли полис бөлмәсиндә ишә дахил олмушду.

Һәлак олдуғу күнә гәдәр өзүнү өсл полис ишчиси кими кәстәрмиш, чәсурлуғу, фәдакарлығы, мәрдлији вә ити ағлы илә сечилмиш, башгаларына нүмунә олмушду.

1991-чи ил ијун ајынын 2-дә Әскәрән районунун Кәтик кәнди јәхынлығындакы јүксәкликдә јерләшән «Алазан» типли ракет гургуларынын мөһв едилмәсиндә, дүшмәнин атәш нөгтәләринин сусдурулмасында онун иштирак етдији дөстә бөјүк һүнәр кәстәрмишди.

1991-чи илин ијун—август ајларында дүшмән тәрә-финдән киров кәтүрүлмүш Шуша вә Бәрдә сакинләри-нин хилас едилмәсиндә хүсуси фәаллыг кәстәрмишди. Гушчулар вә Малыбәјли кәндләринә Дағдаған, Пирәмә-ки, Дашкәнд, Ханкәнди, һаров кими ермәни јашајыш мәнәтәгәләриндән тез-тез арды-арасы кәсилмәјән бас-ғынлар олурду. Ермәниләрин Гушчулар кәндинә нөвбә-ти һүчүму заманы Чәсарәт Мәдәтов дүшмәнин 1 әдәд ПДМ-ни сырадан чыхармыш, бир нечә ермәни гулдуру-ну мөһв етмишди.

1991-чи ил декабрын 23-дә Ханкәндиндәки 366-чы алајын техникасындан истифадә едән ермәни гулдурла-ры Малыбәјли кәнди үзәринә күчлү һүчүма кечдиләр. Дүшмәнин азғын бирләшмәләринә гаршы дөјүш мөғвә-ји тутмуш 14 нәфәр полис ишчиси арасында Чәсарәт Мәдәтов да вар иди. Дүшмәнин гүввәси кетдикчә ар-тыр, мүғавимәт зәифләјирди. Белә бир чәтин анда кимсә өз чаныны гурбан вермәли иди. Бу аддымы, мөһв, чәса-рәтли ЧӘСАРӘТ атды. О, гәфләтән дүшмәнин архасына кечиб, кәзләнилмәз атәшлә гулдурлары чашдырды вә бу дөјүшдә һәлак олду.

Чәсарәт Бајрам оғлу Мәдәтова Милли Гәһрәман ады верилмәси барәдә республика рәһбәрлији гаршы-сында мәсәлә галдырылмышдыр.

Чәсарәт Мәдәтовун һәјәт јолдашы вә ики ушағы һәл-һазырда Бақыда — «Зуғулба» санаториясында јә-шајыр.

МЭММЭДОВ ЕЛЧИН РАМИЗ ОҒЛУ

1960-чы илдә Шушада догулмуш, 1989-чу илдә орда һәлак олмушдур.

Елчин 1977-чи илдә У. һачыбәјов адына Шуша шәһәр 1 нөмрәли орта мәктәби битирдикдән сонра һәрби хидмәтә чағырылмышды. Ики ил Москва әтрафындакы һәрби һиссәләрдән бириндә һәрби хидмәт кечдикдән сонра баш сержант рүтбәси

илә ордудан тәрхис олунмушду. М. Нөввәб адына Шуша Орта Ихтисас Мусиги Мәктәбинин тар шө'бәсинә дахил олмуш вә ораны фәргләнмә диплому илә битирмишди. Бир мүддәт М. Әзизбәјов адына Шуша Мәдәни-Маариф Мәктәбиндә мусиги мүәллими ишләмишди. АХЧ тәрәфдарларындан олмуш, һәлак олдуғу күнә гәдәр шәһәрин мүдафиә ишләриндә фәал иштирак етмишди. Шушада илк мүдафиә постуну тәшкил еднәләрден бири иди. 1989-чу илдә һәмнин постда һәлак олмушдур.

Евли иди, үч өвлады бөјүјүр.

МЭММЭДОВ ИЛҲАМ АЛЛАҲЈАР ОҒЛУ

1956-чы ил февралын 13-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил сентјабрын 26-да Ағдам әтрафында һәлак олмушдур.

1970-чи иләдәк һ. һачыјев адына Шуша 4 нөмрәли орта мәктәбдә охумуш, сонра тәһсиллини ахшам фәһлә-көнчләр мәктәбиндә давам етдирмәклә бәрәбәр, рабита говшағында ишләмишди. Ор-

та тәһсиллини баша вурдугдан сонра рајон һәрби комис-

сарлығынын көндәриши илә Ханкәнди шәһәриндә сүрүчүлүк сәнәтина јијәләнмишди.

1975—1977-чи илләрдә Мурманск шәһәриндә һәрби хидмәт кечмишди. Тәрхис олунандан сонра Шушаја гајыдыб, әввәл рајон кино бирлијиндә, 1984—1992-чи илләрдә исә санитар-эпидемиоложи стансијасында сүрүчү ишләмишди.

Ермәни тәчавүзү башлајан күндән вәтәнин бүтүн гәһрәман оғуллары кими, Илһам да дөјүш чәбһәсинә атылмышды. Шәһәрә һәрби сурсат кәтирилмәсиндә јакхындан иштирак едирди.

Кәркичаһанда кедән ағыр дөјүшләр заманы јаралыларын дашынмасында, әскәрләримизин вә јерли әһалинин јемәклә, әрзаг вә сурсатла тә'мин олунмасында онун әвәзсиз ролу олмушду. Шахталы, гарлы күнләрдә Илһам фәсиләсиз олараг сусуз галан шәһәрә су дашымыш, әһалини корлуг чәкмәјә гојмамышды.

Көнүллү олараг Шуша баталјонуна јазылмыш Илһам Мәммәдов ән ағыр дөјүшләрдә фәал иштирак етмиш, горху билмәдән дөјүш мејданларына атылараг нечә нечә јаралы әскәри өлүмүн чәйнағындан гуртармышды.

Ағдам әтрафында Фәррух дағы уғрунда кедән галы дөјүшләрдә исә Илһам мисилсиз гәһрәманлыг кәтәрмишди. Дүз 22 дәфә күллә јағышы алтында дөјүш мејданына атылан Илһам Аллаһјар оғлу Мәммәдов 1992-чи ил сентјабрын 26-да гәһрәманчасына һәлак олду.

Евли иди. Дөрд өвлады бөјүјүр. Аилләри һазырда Бақыда — Фатмајы пансионатында јашајыр.

МƏММƏДОВ НИЗАМИ МУРАД ОҒЛУ

1958-чи илдә Ханкәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мартын 29-дә Шушадә һәлак олмушдур.

Низами Мәммәдов Ханкәнди шәһәриндә Н. Кәнчәви адына 4 нөмрәли орта мәктәби битирдикдән сонра Совет Ордусу сыраларында һәрби хидмәтдә олмушду. Сонра Ханкәнди дахили ишләр идарәсиндә милис нәфәри

кими фәалијјәтә башламышды.

1988-чи илдән ермәниләрин Азәрбајчана гаршы торпаг иддиасы илә башлајан гијамчы фәалијјәтләринин гаршысынын алынмасы үчүн бир милис ишчиси кими о да вар гүввәси илә чалышырды. Лакин кыхылмаз вәзијјәтә дүшмүш вә тәзјигләрә давам кәтирмәјән Низами Мәммәдов Шушәјә көчмәли олмушду. Шуша ДИШ-дә өз фәалијјәтини бәрпа едәрәк ермәниләрә гаршы мүбаризәсини давам етдирмәјә башламышды.

1991-чи илин октябрында Низами Кәркичаһанда, Косаларда, Гәјбалыда, Дашалты вә мүхтәлиф дөјүшләр-дә иштирак етмиш, шүчаәт кәстәрмишди.

1992-чи ил мартын 29-дә азғын дүшмән Шуша Рәјон Дахили Ишләр Шә'бәсинин Садыгчан күчәсиндә јерләшән бинасыны үч истигамәтдән «град» вә топ атәшинә тутмушду. Полис ишчиси Низами Мурад оғлу Мәм-мәдов да вәзифә башында һәлак олмушдур.

Евли иди. Үч өвлады галыб.

МƏММƏДОВ РАСИМ ХАСАЈ ОҒЛУ

1960-чы ил январын 27-дә Шуша рәјонунун Шыр-лан кәндиндә доғулмуш, 1990-чы ил ноябрын 25-дә Ханкәнди—Шуша јолунда һәлак олмушдур.

Сәккизиллик тәһсилени Шырлан кәнд орта мәк-тәбиндә алмыш, сонра Шуша шәһәр 72 нөмрәли техники-пешә мәктәбинә дахил олмушду. Мәктәби гуртарандан сонра, 1977-

чи илдә Ханкәндиндәки сүрүчүлүк мәктәбини битирмиш-ди. 1978—1980-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында гуллуғ етмишди. Тәрхис олунандан сонра Шуша автоба-засында сүрүчү ишләмәјә башламышды.

Һадисәләрин гәјнар чағларында, 1990-чы ил нояб-рын 25-дә Ханкәнди—Шуша јолунда ермәниләр тәрә-финдән гәтлә јетирилмишди.

Өлүмүндән сонра бир өвлады дүнјәјә кәлмишдир. Оғлу өзүнүн адыны дашыјыр.

Һазырда аиләси Бақыда јашајыр.

МƏММƏДОВ ТӘВӘККҮЛ ХАСАЈ ОҒЛУ

1962-чи илдә Шушадә до-ғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә орда ағыр јаралан-мыш, ајын 17-дә Бақыда һәрби госпиталда вәфәт етмишдир.

Шуша шәһәриндәки 4 нөмрәли орта мәктәби гуртардыгдан сонра М. Әзизбәјов адына Шуша Мәдәни-Маариф Мәктә-бинин мәдәни-маариф иши шә'бәсини битирмиш-

ди. 1983—1985-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында олмушду.

Һәрби хидмәти баша вурдугдан сонра Шушадаки истехсал комбинатында тикиш машиналары үзрә механик ишләмишди. 1989-чу илдән исә Баки трикотаж фабрики Шуша филиалынын директору иди.

Гарабаг һадисәләри башланандан торпагларымызын фәал мүдафиәчиләриндән бири кими һәмишә өн сырада олмушду. Рамиз Гәмбәровун командир олдугу АХЧ Шуша көнүллүләр баталјонунда взвод командири иди Кәркичаһан, Косалар, Гајбалы уғрунда кедән дөјүсләрин ән фәал иштиракчыларындан олмушду.

1992-чи ил мәјын 8-дә Шушанын мүдафиәси заманы бир әддым да кери чәкилмәјөн Тәвәккүл Хасәј оғлу Мәмләдов ағыр жараланараг мәјын 17-дә һәрби госпиталда вәфат едиб. Мәзары Бақыда Шәһидләр хиябаһнындадыр. Аиләси Бақыда мәскунлашмышдыр.

МӘҺӘРРӘМОВ НАЗИМ ТӨФИГ ОҒЛУ

1965-чи илдә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи ил январын 26-да орда һәлак олмушду.

Шуша шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәби битирмишди. 1983-чү илдә һәрби хидмәтә кетмиш, Узәг Шәрғдә Совет Ордусу сыраларында һәрби хидмәти баша вурдугдан сонра Комсомолск-Амур шәһәриндә галараг 1 ил һәр-

би тәјјәрәләр истехсал едән нәһәнк заводлардан бириндә ишләмишди. 1986-чы илдә доғма шәһәринә гајытмыш, мәншәт хидмәти комбинатында әмәк фәалијәтинә башламышды.

Вәтән севкиси ону дөјүшләрә апарды. Сонунчу дөфә 1992-чи ил январын 26-да силәһ кәтүрдү. Дәшәлты кәнди уғрундакы вурушмада һәлак олду, Шушада Шәһидләр гәбиристанлығында дөфн едилди.

Бир оғлу бөјүјүр. Балача Сәттар.

МӘҺДИЈЕВ ӘҺЛИМАН СУРХАЈ ОҒЛУ

1959-чу ил январын 22-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи сентјабрын 6-да Ағдәрәдә һәлак олмушду.

1975-чи илдә һ. һачыјев адына Шуша шәһәр 4 нөмрәли орта мәктәби битирмиш, 1978—1980-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында олмушду. һәрби хидмәтдән әввәл вә сонра Шуша 92 нөмрәли тикинти-гурашдырма ида-

рәсиндә, даһа сонра исә абидәләри бәрпа идәрәсиндә ишләмишди. 1986—1987-чи илләрдә Чернобыл АЕС-дә баш вермиш гәзанын нәтичәләринин арадан галдырылмасында иштирак етмишди. Гарабаг һадисәләри башлајандан халг һәрәкәтына гошулмуш, көнүллүләр сырасында торпагларымызын мүдафиәсиндә јахындан иштирак етмишди.

АХЧ Шуша шө'бәсинин фәал үзләриндән иди.

Шушада әрази мүдафиә баталјону јарадыларкән көнүллү јазыланлар арасында биринчиләр сырасында олмуш, шәһәр әтрафында, Косалар, Кәркичаһан кәндләринин мүдафиәсиндә вә Дашалты кәнди уғрунда кедән дөјүшләрдә иштирак етмишди.

1991-чи илин нојабр ајындан 816 нөмрәли һәрби һиссәдә гуллуғ етмәјә башламышды.

Чәсүр дөјүшчү, тәчрүбәли вә бачарыглы командир иди. һәрби әмәлијатларын һәјата кеңирилмәсиндә дөфәләрлә фәргләнишди. Иштирак етдији сәјсыз-һесабсыз дөјүшләрдән үчүндә ағыр жараланмыш, лакин силәһи әлдән јерә гојмамышды. 1992-чи ил мәјын 8-дә Шуша дөјүшләриндә хүсуси икидикләр кестәрмишди.

Әһлиман сағалан кими јенидән чәбһәјә гајытмыш, Шуша баталјонунун тәркибиндә Ағдәрә бөлкәсиндә дөјүшмүшдү.

1992-чи ил сентјабрын 6-да Ағдәрәнин Баш Күнејпәјә кәндинин мүдафиәсиндә дајанмыш бөлмәси илә бир-

ликдә гәфләтән һүчума кечән ермәниләрлә вурушмада хейли дүшмән ескәрини мәһв едәрәк дөјүш јоддашларынн мұһасирәдән чыхмасына көмәк етмиш, анчаг өзү гәһрәманчасына һәлак олмушдур. Бақыда Шәһидләр хижабанында дәфн олунмушдур.

АХЧ Шуша шө'бәси, Шуша рәјон Ичра һакимийәти вә баталјон рәһбәрлији Әһлиман Сурхәј оғлу Мәһдијевә Азәрбајҗанын Милли Гәһрәманы ады верилмәси барәдә хаһишлә республика рәһбәрлијинә мұрачиәт етмишләр.

МУСТАФАЈЕВ ҺАФИЗ ӘЛИ ОҒЛУ

1977-чи ил апрелин 2-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә орда һәлак олмушдур.

Һафиз Әли оғлу Мустафајев Шушадакы 1 нөмрәли интернат мәктәбдә охумушду. Ушаг олмасына бахмајараг, шәһәрин мұдафиәсиндә иштирак едирди. Гардашлары Азәр вә Асифлә, Чөл гала мәһләсиндәки достлары илә

биркә Шушанын вә әтраф кәндләрин кешијиндә дајанмыш, даһа сонра Рәмиз Гәмбәрөвун командир олдағу АХЧ Шуша көнүллүләр баталјонунун ән кәнч вә чәсур, горхмаз дөјүшчүләриндән бири олмушду. Косалар, Кәркичаһан, Гәјбалы кәндләри уғрундакы дөјүшләрдә фәал иштирак етмишди. Кәркичаһан әтрафында кедән дөјүшләрин бириндә мұһасирәјә дүшмүш достларына көмәк чағырмаг мөгсәди илә узаг вә тәһлүкәли бир јол гәт едәрәк гәраркаһа мә'лумат верә билмиш вә силләдашларынын хилас едилмәсинә наил олмушду.

1992-чи ил мајын 8-дә Шуша дөјүшләриндә хүсусилә фәргләнишди. 1 нөмрәли һәбс эви рәјонунда кедән вурушма заманы һәлак олмушдур.

Мәзары Бақыда — Шәһидләр хижабанындадыр. Он беш јашлы гәһрәман дөјүшчү һафиз Әли оғлу Мустафа-

јев Азәрбајҗанын Милли Гәһрәманы адына төгдим олунмушдур.

МУХТАРОВ ПӘНАҺ ӘСКӘР ОҒЛУ

1974-чү ил августун 22-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил апрелин 29-да орда һәлак олмушдур.

Пәнаһын өмүр јолу чох гыса олду. Лакин шәрәфли олду. Шанлы бир нәсилдән — мәшһур Гарабаг ханы Пәнаһ ханын нәслиндән олан вә онун шәрәфинә Пәнаһ адландырылан Пәнаһ Әскәр оғлу Мухтаров улу бабасынын

дәш гојдуғу јердә баш гојду, онун тикдирдији гала уғрунда чанындан кечди.

Пәнаһ Мухтаров Ү. һачыбәјов адына Шуша шәһәр 1 нөмрәли орта мәктәбин 8-чи синфини битирәндән сонра Шушадакы 72 нөмрәли техники-пешә мәктәбинә дахил олмушду. Ушаг олмасына бахмајараг, фәрасәти, чәсарәти илә фәргләнирди. һәлә орду һиссәләри јарәдылмамыш ону һәр күн шәһәрин көнүллү мұдафиәчиләри арасында көрмәк оларды. Дәфәләрлә мұхтәлиф дөјүшләрдә иштирак етмишди.

Шуша көнүллүләр баталјонуна биринчи јазыланлардан бири дә 17 јашлы Пәнаһ Мухтаров иди. һәлак олдуғу күнә гәдәр һәм кешик хидмәтиндә, һәм дә дөјүшләрдә фәал иштирак етмишди.

1992-чи ил апрелин 29-да Шуша әтрафында — Косалар кәнди јахынлығында һачы Таласы адланан јердәки кешикчи мәнтәгәсинә ермәни гулдур дәстәләринин гәфил басгыны заманы көмәјә кедәндәрдән бири дә Пәнаһ иди. һәмин дөјүшдә Пәнаһ Әскәр оғлу Мухтаров гәһрәманчасына һәлак олду.

Шушада дәфн едилмишди.

1960-чы илдә Ханкәнди шәһәриндә доғулмуш 1992-чи ил январын 26-да Шушадә һәлак олмушдур.

Заһид Ханкәнди шәһәриндәки Н. Көнчәви адына 4 нөмрәли орта мәктәби битирмишди. 1979—1981-чи илләрдә Узаг Сахалин адасында һәрби хидмәтдә олмушду. Әскәрликдән сонра Ханкән-

динә җаытмыш, өз доғма шәһәриндә гејдијата дүшә билмәјиб Ленинград шәһәринә кетмиш вә орда ишләмишди.

Ғарабағда мұһарибә башлананда о, Ханкәндинә җаытмыш, ермәниләрә җаршы мұбаризәгә гошулмушду. Кәркичаһанда, Косаларда, Мешәлидә, Малыбәјлидә ағыр дөјүшләрдә иштирак етмишди.

Уғурсуз Дашалты дөјүшү Заһид Нәсировун да сон дөјүшү олду. Бу дөјүшдә о, гумбара илә бир нечә ермәни мәнә етди. Өзү дә дүшмән күлләсиндән җәһрәманчасына һәлак олду.

1992-чи ил январын 27-дә Заһид Шушадә Шәһидләр җәбирстанлығында дөфн едилди. Ики оғлу вә бир җызы галыб

1966-чы илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 15-дә орда һәлак олмушдур.

Тәһсилени Кәркичаһанда алмышды. Сүрүчүлүк мәктәбини битириб доғма кәндиндә бир мүддәт сүрүчү ишләмишди.

1988-чи илдән доғма јурдун мүдәфиәсинә галыб. Ады кими өзү дә одалов олан А. Нәчәфовун

да өз һүнәрли јашыдлары, һәмкәндлиләри кими кечәси күндүзү јох иди. Даим өн постларда олар, ән тәһлүкәли јерләрдә көрүнәрди. Ермәниләр Кәркичаһаны одларга галајын заман һөјатыны тәһлүкә алтына гојуб гочалары, гадынлары, ушағлары, җыз-кәлиндәри хилас едәнләрин арасында Алов Нәчәфов да вар иди.

Бу ганлы мұһарибәдә Азәрбајҗан халғынын шәһидлик зирвәсинә учалмыш оғулларынын сијаһысына 1991-чи ил декабрын 15-дә Алов Нәсиб оғлу Нәчәфовун да ады јазылды.

РЗАЈЕВ ТАПДЫГ КӨЧӘРИ ОҒЛУ

1964-чү илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1991-чи ил ијунун 20-дә орда һәлак олмушдур.

Тапдыг Кәркичаһанда 8-чи синфи гуртардыгдан сонра Ханкәнди техники пешә мәктәбини битирмишди. 1988-чи илдән ермәни сепаратчы-милләтчи һәрәкатына җаршы мұбаризәгә галымышды.

1991-чи илдә Кәркичаһан җәсәбәсиндә јарадылмыш ДИН-ин јерли полис дәстәсинә үзв јазылмышды. Кәркичаһанын, Нәбиләрин, Шу-

шанын вә с. мұдафиәсиндә иштирак етмишди.

1991-чи ил апрелин 20-дә ермәни гатилләринин хачинчәсинә ағдығы күллә ону әбәди сусадурду. Өзүндөн сонра ики өвладыны — Ајнуру вә Зауру јадикар гојуб кетди.

РУСТӘМОВ ЕЛДАР ӘМИР ОҒЛУ

1939-чу илдә Әскәрән рајонунун Косалар кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил апрелин 24-дә орда һәлак олмушдур.

1988-чи илин әввәлләриндә башлајан, сонралар исә ганлы фәлакәтләрә сәбәб олан Гарабағ һадисәләри Косаларда сүрүчү ишләјән Елдары да чидди шәкилдә нараһат едирди. һәмин ил сентјаб-

рын 18-дә азәрбајҗанлы евләри јандырылыб, вар-дөвләтләри талан едиләндә Ханкәндиңдәки һәмвәтәнләринин көмәјинә тәләсәнләрдән бири дә о олмуш, нечә-нечә гыз-кәлини, гочә вә гадыны, хәстә вә ушағлары тәһлүкәли дағ јоллары илә Шушаја вә Шушанын кәндләринә чатдырмышды.

1991-чи илдә мұнағишә ачығ-ашкар мұһарибә хәрактери алан вахт јашынын чохлағуна бахмајарағ, Елдар Рустәмов да силаһа сарылмышды. Косалар әрази мұдафиә баталјонунун тәркибиндә оғланлары Низами вә Видади илә чијин-чијинә дөјүшүрдү. Елдар ән тәһлүкәли јерләрдә олур, кәч дөјүшчүләрә ағсағгал тәмкинни илә јол кәстәирди.

1992-чи ил мартын 29-да Косалар вә Кәркичәһан истғамәтиндә кәдән вурушма онун сонунчу дөјүшү олды. һәмин дөјүшдә Косаларын икид мұдафиәчиләриндән бири олан Елдар Әмир оғлу Рустәмов ағыр јараланды вә 1992-чи ил апрелин 24-дә көзләрини әбәди јумду.

РУСТӘМОВ САБИР КӘРАЈ ОҒЛУ

Шушада доғулмуш, 1992-ил јанварын 26-да һәлак олмушдур.

Сабир Дашалты әмәлијатында һәлак олан онларча сојдашымыздан биридир. Гәтлә јетирилмиш бачысы. анасы, језнәси, көрпәчә Чошгунун интигамыны алмағ үчүн алышыб-јанырды. Вәтән, торағ вә интигам! Бу дөјүш онун сон дөјүшү олды.

СӘМӘДОВ КҮНДҮЗ НИДАЈӘТ ОҒЛУ

1957-чи ил нојабрын 17-дә Кәркичәһан кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә Шушада һәлак олмушдур.

Дахили хидмәт кичик лејтенанты Күндүз Сәмәдов 1977—1979-чу илләрдә Свердловскда һәрби хидмәтдә олмушды. 1986-чи илдән Шушадакы 1 нөмрәли һәбс евиндә нәзарәтчи ишләјирди. 1991-

чи илдә М. Ә. Рәсулзадә адына Бақы Дөвләт Университетинин һүгү фәкултәсинә дахил олмушду. 1992-чи илин март ајындан Шуша һәбс еви рәисинин нөвбәтчи көмәкчиси вәзифәсиндә чалышырды.

1992-чи ил мајын 8-дә Шушанын мұдафиәсиндә дүшмәнә гаршы амансызчасына вә рәшадәтлә дөјүшмүш, мейдәндән бир ан да олса керү чәкилләмәишди. Елә һәмин дөјүшдәчә шәрәфли өлүмү бир әддым керижә чәкилләдән үстүн тутан Күндүз Нидажәт оғлу Сәмәдов гәһрәмәнчасына һәлак олды.

Халгымызын икид оғлу Бақыда Шәһидләр хијабанында дөфн олунмушдур. Ики өвлады — бир оғлу вә бир гызы вәр. һал-һазырда һөјәт јолдашы һичрән, өвладлары Пәрвин вә Сөбуһи Бақыда јашајыр.

СӨФӘРОВ ОРДУХАН АЈДЫН ОҒЛУ

1961-чи илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1989-чу ил ијулуи 12-дә Кәркичаһанда гәтлә јетирилмишдир.

Ордухан Кәркичаһанда орта мәктәби битирдикдән сонра сүрүчүлүк мәктәбиндә охумушду. Бир мүддәт Ханкәндиндә сүрүчү ишләмишди. Гарабағда мә'лум һадисәләр башлајандан сонра Шуша автотәһлијат мүәссисәсинә

кечмишди. «КамАЗ» машыныны идәрә едирди.

1989-чу ил ијулуи 9-дә машынла Ағдамдан Шушаја кәләркән ганичән ермәниләрин Әскәрәнда сәрнишин автобусунун гаршысыны кәсиб чамааты даш-ғалаг етдијини көрәндә өз машыныны ермәниләрин үстүнә сүрүб, онлары пәрән-пәрән салараг онларча азербәјчанлыны хилас етмишди.

Ермәниләр бу һадисәни телефонла ирәлидәки поста хәбәр вермишдиләр. Ордухан Ханкәндинә чатанда јолә топланмыш азғын дәстәләр онун машыныны даша басмышдылар. Машыны әзилмиш вә башындан ағыр јараланмыш Ордухан өзүнү хилас едә билмәмишди. 1989-чу ил ијулуи 12-дә Ордухан Кәркичаһан јахынлығында ермәниләр тәрәфиндән көрүнмәмиш вәһшиликлә гәтлә јетирилмишдир.

Евли иди. Ики өвлады галыб.

СӨФӘРОВ ОСМАН АЈДЫН ОҒЛУ

1964-чү илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 2-дә орда һәләк олмушдур.

Осман Сөфәров Кәркичаһанда орта мәктәби битирмишди. Гарабағда ермәни тәчавүзү башлананда о да гардашы Ордухан кими әлдә силаһ мүбаризәјә галхмышды. Осман 1991-чи илдә көнүллү оларга полис дәстәсинә јараг олмушдур, еләчә дә азербәјчанлылар јашајан дикәр мәнтәгәләрин кешијиндә дајанмышды.

1991-чи ил декабрын илк күнләриндә Кәркичаһана ермәни һүчмү күчләнишди. Декабрын 2-дә ермәниләрә гаршы амансыз вә ганлы чарпышмада өн сыраја чан атан Осман Ајдын оғлу Сөфәров гәһрәманчасына һәләк олмушдур.

СӨФӘРОВ ШАҺВЕРДИ БӘҺЛУЛ ОҒЛУ

1956-чы илдә Кәркичаһанда доғулмуш, 1992-чи ил январын 26-да Шушада һәләк олмушдур.

1973-чү илдә Кәркичаһандакы С. Вурғун адына 6 нөмрәли 8 иллик мәктәби ә'ла гијмәтләрлә баша вурмушду. Тәһсилини Ханкәндиндә фәһлә-кәнчләр мәктәбиндә давам етдирмишди. 1976—1978-чи илләрдә Совет Ордусу сыраларында гуллуг етмиш,

һәрби хидмәтдән сонра 1988-чи илләдә Ханкәнди шәһәриндә әјаггабы фабрикндә фәһлә ишләмишди.

1988-чи илдә Гарабагда ермәни тәчәвүзү башлаяркән дикәр азәрбајҗанлылар кими ишдән говулмушду. Елө о вахтдан да Кәркичаһанда формалашмагда олан өзүнүмүдафиә дәстәсинә јазылмышды.

М. Ф. Ахундов адына Азәрбајҗан Дөвләт Педагожи Рус дили вә Әдәбијјаты Институтунун төләбәси, һәм дә Кәркичаһан мәктәбиндә мүәллим иди.

Бачарыглы, тәчрүбәли дәјүшчү олан Шаһверди Сәфәров тә'лимин тәшкилиндә, дәјүш әмәлијјатларынын үғурла апарылмасында фәал иштирак етмишди. Кәркичаһан, Гајбалы, Мешәли, Нәбиләр, Чәмилли кәндләрини, Шуша шәһәринин мүдафиәчиси олмуш, икидликлә дәјүшмүшдү.

1992-чи ил январын 26-да Дашалты әмәлијјатында Шаһверди Бәһлул оғлу Сәфәров да гәһрәманчасына һәлак олмушдур. Чәсәдини дәјүш-мејданындан чыхармаг мүмкүн олмамышдыр.

Евли иди. һәјат јолдашы Күллү ханым вә јекәнә өвлады, балача Сән'ан һазырда Мәрдәкәнда — «Гагајы» истираһәт дүшәркәсиндә јашајырлар.

ТЕЈМУРОВ РӨВШӘН БУЛУД ОҒЛУ

1971-чи ил январын 26-да Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мартын 20-дә орда һәлак олмушдур.

1977-чи илдә Шуша 1 нөмрәли интернат мәктәбинә дахил олмуш Рөвшән 1985-чи илдә сәккизиллик тәһсилдән сонра 72 нөмрәли шәһәр пешә мәктәбиндә охумуш, тичарәтчи пешәсинә јијәләнмишди. 1988—1991-чи илләр-

дә Камчаткада һәрби хидмәтдә олмушду. Доғма шәһәрә гајытдыгдан сонра Рөвшән 1991-чи илин нојабр ајындан гардашлары илә биркә дәјүш мејданына атылмыш,

816 нөмрәли һәрби һиссәдә көнүллү олараг Вәтәнин мүдафиәсинә доғулмушду.

1992-чи ил март ајынын 20-дә һәлак олуб. Шушада дәфи едилиб. Аилләри һазырда Бақыда јашајыр.

ФӘРҲАДОВ ЕЛШӘН БАРАТ ОҒЛУ

1974-чү ил апрелин 6-да Тәртәр шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә Шуша рајонунун Малыбәјли кәндиндә һәлак олмушдур.

Елшән һәлә көрпәјкән аиләси Малыбәјлијә көчмүшдү.

1989-чү илдә јашынын аз олмасына бахмајараг, кәнд өзүнүмүдафиә дәстәсинә јазылмышды. Дәс-

тәнин ән кәнч үзвләриндән иди. Кечә-күндүз дәјүшләр-дә иштирак едирди. Ермәни басгынларынын гаршысынын алынмасында, дүшмән ордусунун мөвгеләринә һүчумларда дәфәләрлә чәсурлуғуну вә горхмазлығыны субут етмиш, әсл гәһрәманлыглар көстәрмишди.

1992-чи ил февралын 11-дә азгынлашмыш 366-чы алајын вә гудурмуш ермәни гулдур дәстәләринин Малыбәјлијә биркә һүчуму заманы гәһрәманчасына һәлак олмушдур. Елшәнин чәсәдини дәјүш мејданындан чыхармаг мүмкүн олмамышды.

Аилләри һал-һазырда Бақыда — «Зүғулба» пансионатында јашајыр.

ФӘРҲАДОВ ФҮЗУЛИ АЈДЫН ОҒЛУ

1962-чи ил нојабрын 25-дә Шушада доғулмуш, 1991-чи ил сентјабрын 25-дә орда һәлак олмушдур.

Фүзули 1969—1979-чу илләрдә У. һачыбәјов адына Шуша шәһәр орта мәктәбиндә тәһсил алмыш, орта мәктәби битирдикдән сонра Шәрг мусиги аләтләри фабрикиндә уста ишләмишди. 1980-чи илдә С. Ағамәлијоғлу

адына Азәрбајҗан Кәнд Тәсәррүфаты Институтуна дахил олмуш вә 1985-чи илдә институту зоомүһәндис ихтисасы үзрә мүнәввәфәғијјәтлә битириб, тә'јинатла доғма шәһәринә кәлмишди.

Сон илләрдә Фүзулинин әмәк фәәлијјәти даһа чоһ ичтимәи ишләрин јөнүмүндә формалашмышды. 1986—1987-чи илләрдә М. Вәзиров адына Шуша Кәнд Тәсәррүфаты Техникумунда комсомол комитәсинин катиби, даһа сонра исә Азәрбајҗан ЛККИ Шуша рәјон комитәсиндә шә'бә мүдири ишләмишди.

1988-чи илдә Фүзули Фәрһадов рәјонда кәнд тәсәррүфатынын инкишафына даһа чоһ диггәт јетирилмәси тәклифи илә чыхыш едәрәк Шуша рәјон дамәзлығ идәрәсинин јарадылмасына наил олмуш вә һәммин идәрәнин илк мүдири тә'јин едилмишди.

Сонралар о, АХЧ илә үлфәт бағламыш һәлак олдуғу күнә гәдәр АХЧ Шуша шә'бәси фәәлләриндән бири кими дүшмәнә гаршы мүбаризә апармышды.

Фүзули шәһәрдә формалашмағда олан илк өзүнү мүдафиә дәрәҗәләринин јарадылмасында, мүдафиә мән-тәғәләринин тәшкилиндә, шәһәрә силәһ кәтирилмәси ишиндә, хүсусилә, фәәлығ кәстәрмишди. 1991-чи илин сентјабрынадәк Кәркичаһан, Кәјтала кәндләринин, Шуша шәһәринин мүдафиәсиндә, Галадәрәси, Дашәлты, Он-вәрст кәндләриндә кечирилән әмәлијјәтләрдә иштирак етмишди.

Шушанын сүғутуну көрмәди Фүзули. 1991-чи ил сентјабрын 25-дән 26-на кечән кечә шәһәр ракет вә топ атәшинә мә'руз галаркән «Алазан» мәрмисинин һәдәфинә чеврилән Фүзули Ајдын оғлу Фәрһадов фәчиәли шәкилдә һәлак олду.

Һәл-һәзирдә Вүсәл адлы илкин баласы, өз атасынын адыны дашыјан Ајдын баласы, һәјәт јолдашы Көнүл ханым, атасы Ајдын, анасы Фитат Бақыда јашәјырлар.

НӘСӘНОВ УМУД РӘИМ ОҒЛУ

1931-чи илдә Хочалыда доғулмуш, 1992-чи ил јанварын 12-дә Шуша шәһәриндә вәфат етмишдир.

Орта мәктәби Хочалыда битирмишди. 1959-чу илдә Бақы Кооператив Техникумуна дахил олмуш вә 1961-чи илдә әрзәг вә сәнәјә маллары әмтәәшүнаслығы ихтисасы үзрә ораны битирмишди. 1961-чи илдән 1964-чу илә гәдәр Хочалыда мағаза мүдири, 1965—1988-чи илләрдә Әскәрәнда РИЧ-дә әмтәәшүнас ишләјиб. 1967-чи илдән 1988-чи илә гәдәр исә Ханкәндиндә јашәјиб. 1988-чи илдә зорла Ханкәндиндән көчүрүләнләр арасында онлар да вәр иди. 1988-чи ил сентјабрын 24-дә Ханкәнди—Шуша јолунда ермәниләр тәрәфиндән вәһшичәсинә дөјүлүб вә хәстәханаја дүшүб. Бир нечә әј мүәлицә олунмағына вә һәкмиләрин сә'јинә бахмајарағ, 1990-чы ил јанварын 12-дә һәјәтдан көчүб.

Һәјәт јолдашы Кифәјәт Сәлимова, оғлу Рафиг һәсәнов, гызлары Сүсән ханым вә Сима һәсәновалар һәзирдә Бақыда јашәјырлар.

1939-чу ил нојабрын 15-дә Ханкәнди шәһәриндә доғулмуш, 1991-чи ил сентјабрын 30-да Кәркичаһанда һәлак олмушдур.

Телман һәсәнов Кәркичаһанда сәккизиллик тәһсил алмыш, сонра орта тәһсили тамамламышды.

1965-чи илдә жанғындан мұһафизә командалары мәктәбини битирмиш, 1970-чи илә гәдәр һәмин

мәктәбдә ишләмишди. 1971-чи илдән кичик лейтенант рүтбәси илә жанғындан мұһафизә идарәсиндә баш мұфәттиш вәзифәсиндә чалышырды.

1972-чи илдә нөвбәти рүтбә алараг Ханкәндиндәки идарәжә рәис мұавини көндәрилмишди. Бир нечә ил һәмин вәзифәдә ишләјәндән сонра ермәни милләтчиләри тәрәфиндән вәзифәдән узаглашдырылмышды. 1988—1989-чу илләрдә Хочалытикинтидә, 1990-чы илдә исә Кәркичаһанда иш ичрачысы олмушдур.

1988—1991-чи илләрдә кечмиш виләјәт әразисиндә азәрбајчанлыларын һуғуғларынын тапданмасына гәршы чыхмыш, Кәркичаһанын мұдафиәсиндә иштирак етмишди.

1991-чи ил сентјабрын 30-да Кәркичаһанын мұдафиәси заманы һәлак олмушдур.

Беш өвләди вар. һазырда аиләси Бақы шәһәриндә јашәјыр.

1970-чи ил январын 19-да Кәркичаһанда доғулмуш, 1992-чи ил нојабрын 23-дә орда һәлак олмушдур.

Тофиг Кәркичаһанда орта мәктәби битирмишди. Ики ил Украјнада Совет Ордусу сыраларында олмуш, 1990-чы илдә һәрби хидмәтдән гајытмышды. Әскәрликдән кәлән күндән јени дөјүшчү һәјәти башламышды. Өмрүнүн

сон күнүнәдәк Кәркичаһанын мұдафиәсиндә дајанмышды. 1992-чи ил нојабрын 23-дә гәһрәманчасына һәлак олмушдур.

Атасы Бәлләр һәсәнов, анасы Сейран һәсәнова һазырда Ағчабәди рајонунун Хочавәнд кәндиндә јашәјырлар.

ХУДИЈЕВ СӘРДАР БАҢАДУР ОҒЛУ

1974-чү илдә Шуша рајонунун Гушчулар кәндиндә доғулмуш, 1993-чү ил апрелин 2-дә Ағдәрәдә һәлак олмушдур.

1991-чи илдә Гушчулар кәнд орта мәктәбини битирмишди. 1990-чы илдән өзүнүмұдафиә дәрәсәнин фәал үзвләриндән бири олмуш, кәндин мұдафиәсиндә фәдакарлыгла иштирак етмишди. 1992-чи ил февралын 11-

дә Малыбәјли вә Гушчулар кәндләри өһалисинин мұһасирәдән чыхарылмасында хусуси икидлик көстөрмишди. һәмин илин мај ајында кәңүлү олараг милли орду сыраларына дахил олмуш, үч ајлыг һәрби һазырлыгдан сонра «Н» һәрби һиссәсиндә гуллуғ етмәјә башламышды. Онун дөјүш јолу Абдал-Күлаблы, Шелли, Мәрзили,

Храморт, Чинли, Чанјатаг, Күлјатаг, Мейманә көндләриндән кечмишди.

1993-чү ил апрелин 2-дә Паправәнд—Чанјатаг истигамәтиндәки дөјүш Сәрдарын сон дөјүшү олду. О, өз танкы илә әлверишли мөвгәјә чыхмыш, дүшмәнин бир нечә һәрби техникасыны сырадан чыхармыш, өз танкынын вурулмасына бахмајараг, кери чәкилләмәиш, өз һәјәти баһасына јолдашларыны вә тутдуглары мөвгәји го-рујуб сахлаја билмишди.

Бақыда—Бақыханов гәсәбәсиндәки Шәһидләр гәбиристанлығында дәфи олунмушдур.

Аиләләри һазырда Пиршағыдакы «Жилавар» пансионатында јашајыр.

Хидмәт етдији һәрби һиссәнин командалыгы Сәрдар Баһадур оғлу Худижевә Азәрбајчанын Милли Гәһрәмәни ады верилмәси барәдә (Республика) рәһбәрләринә мүрациәт етмишдир.

ЧӘФӘРОВ ВАГИФ ЧӘФӘР ОҒЛУ

1949-чу ил апрелин 18-дә Шушада доғулмуш, 1991-чи ил нојабрын 20-дә һәлак олмушдур.

1965-чи илдә орта мәктәби битирмиш, бир ил сонра М. Әзизбәјов адына Азәрбајчан Нефт вә Кимја Институтунун енеркетика факултәсинә дахил олмуш вә 1972-чи илдә институту битирәрәк шәһәр вә көнд төсәррү-

фаты сәнәјә мүүссисәләринин електрик төһиззаты үзрә мүһәндис-электрик ихтисасына јијәләнмишди. 1973-чү илдә ордудан тәрхис олундугдан сонра бир мүддәт «Шуша» гәзети редакциясында шә'бә мүдири, ДГМВ комсомол комитәси тәшкилат шә'бәсиндә тә'лиматчы, 1974—1976-чы илләрдә Мардакерт (Ағдәрә) рәјон комсомол комитәсинин икинчи катиби вәзифәләриндә чалышмышды. 1980-чи илә гәдәр Вагиф Чәфәров Шуша рәјон партија комитәсинин тә'лиматчысы, 1980—1982-чи

илләрдә Бақы Али Партија Мәктәбинин динләјичиси олмушду.

1982-чи илдән 1988-чи илә гәдәр вилајәт партија комитәсиндә тә'лиматчы, шә'бә мүдири, шә'бә мүдири вәзифәләриндә чалышмышды. 1988-чи илин августунда Вагиф Чәфәров Азәрбајжан Коммунист Партијасы Шуша Рәјон Комитәсинин биринчи катиби вәзифәсинә сечилмишди.

Вагиф Чәфәр оғлу Чәфәров ССРИ халг депутаты, ССРИ Али Советинин үзвү, ДГМВ үзрә республика тәшкилат комитәси сәдринин мүавини олмушду.

Сон дөвр фәалијәти республикамызын чәтин күнләринә дүшән В. Чәфәровун Гарабағын азәрбајчанлылар јашајан Кәркичаһан, Чәмилли, Мешәли, Хочалы вә с. јашајыш мәскәнләринин ермәни тәхрибатларына мәрәдликлә синә көрмәсиндә бөјүк әмәји верди.

1991-чи ил нојабрын 20-дә бир груп дөвләт нүмәјәндәси илә бирликдә ермәни гулдурларынын вурудуғу вертолјотда һәлак олмушдур.

Шушада дәфи едилмишдир.

ШАҺМУРАДОВ НАТИГ ӘМИРХАН ОҒЛУ

1963-чү ил августун 14-дә Ханкәндиндә доғулмуш. 1992-чи ил мајын 8-дә Шушада һәлак олмушдур.

Илк тәһсилини Кәркичаһандакы сәккизиллик мәктәбдә алмыш, 1980-чи илдә Ханкәндиндә Н. Кәнчәви адына 4 нөмрәли орта мәктәби битирмишди. Севастопол шәһәриндә һәрби хидмәтдә олмушду.

1985—1987-чи илләрдә әввәл сүрүчлүк, сонра исә кинемеханик курсларыны битирмишди.

1989-чу илдә Мәрдәкан Милис Мәктәбинә дахил олмуш, 1991-чи илдә ораны ә'ла гижмәтләрлә баша вурушмушду. Өз хаһиши илә тә'јинатыны доғма Гарабаға алан

Натиг елө о вахтдан башлеяраг гайнар нөгтөлөрдөн бири олан Көркичаһанда ишө башламышды. Көркичаһанын ән ағыр күнлөриндө Натиг Шаһмурадов онларча гадыны, ушағы, гочаны, хөйи дөйүш достуно өлүмүн пәнчәсиндән хилас етмишди. Көркичаһан ишғал олундугдан сонра Натиг өз ишини Шушада давам етдирмәјө башламышды.

Мајын 8-и онун сон дөйүшү иди. Шуша һәбс еви итигамәтиндә дөйүшләрдә гәһрәманчасына һәлак олду. Вәтан гаршысында өз өвладлыг борчуну шәрәфлә јеринә јетирмиш Натиг Әмирхан оғлу Шаһмурадов Бақыда Шәһидләр хиябанында үјүјур. Аиләси һал-һазырда Кәнчәдә јашајыр. Евли иди. Ики өвлады вар.

ШИРИНОВ РАМИЗ КАМРАН ОҒЛУ

1972-чи ил январын 22-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мајын 9-да орда һәлак олмушдур.

Рағиз 1986-чы илдә Шуша шәһәр 2 нөмрәли орта мәктәбинин 8-чи синфини гуртармышды. һәмин ил 72 нөмрәли шәһәр техники-пешә мәктәбинин сувагыч-рәнксаз групуна дахил олмуш вә 1990-илдә ораны битирмишди.

1990-чы илин ијун ајындән фәһләлијә башлајан Рағиз һәмин ил Азәрбајҗан Дөвләт Нефт Академијасы Шуша филиалынын һазырлыг шөбәсинә дахил олмушду.

1988-чи илдә Рағиз Ширинов дајысы Вағиф Гасымов, гардашлары Назим вә Расимлә бирликдә көнүллүләр баталјонунә јазылмышды.

Рағиз Ширинов Шушанын, Көркичаһан, Гајбалы, Косалар, Малыбәјли кәндләринин мүдафиәсиндә фәал иштирак етмиш. Көркичаһан үғрунда кәдән дөйүшлөрдән бириндә хүсуси шүчәәт көстөрмишди.

Рағиз дөйүш достлары илә бирликдә күндүзләр әмәлијатларда олур, кечөләр исә кешикчи мәнтәгәләриндә доғма шәһерини дүшмөндән горујурду.

Рағиз сонунчу дөфә Косалар үғрунда вурушмаларда иштирак етди вә ағыр јараланды. Рағизи Бақыја чатдыранда артыг кеч иди. Үч чәрраһијә әмәлијатынын һеч бир көмәји олмады. 1992-чи ил мајын 9-да көзләрини әбәди јумду.

Рағиз Камран оғлу Ширинов Әли Бајрағмы шәһәриндәки Шәһидләр хиябанында дөфн едилиб. Аиләләри Бақыда јашајыр.

ШҮКҮРОВ ВӘКИЛ ИСФӘНДИЈАР ОҒЛУ

1947-чи ил ијулун 10-да Көркичаһанда доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 28-дә орда һәлак олмушдур.

1964-чү илдә орта мәктәби битирән Вәкил Совет Ордусу сыраларына чағырылмыш вә һәрби хидмәти баша вурудугдан сонра јенидән доғма кәндинә гајытмыш, Ханкәндиндәки мебел фабрикиндә ишләмишди.

1974-чү илдән Шушадакы Шәрг Мусиги әләтләри фабрикиндә ишләмәјә башламыш, өмрүнүн сонунәдәк фабрикән тар сехиндә уста олмушду.

1988-чи илдән Вәкил Көркичаһанын мүдафиәсиндә иштирак етмиш, кечәләр постда олмуш, күндүзләр ишә кетмишди.

1991-чи ил декабрын 28-дә Көркичаһанын мүдафиәсиндә һәлак олмушдур.

ШУКУРОВ ТОФИГ ЗАКИР ОҒЛУ

1964-чү илдә Көркичаһан-да доғулмуш, 1991-чи ил декабрын 28-дә орда һәлак олмуш, 1992-чи ил январын 17-дә Шушада дәфн едилмишдир.

Көркичаһандакы С. Вурғун адына 6 нөмрәли сәккизиллик мәктәби, сонра исе Ханкәнди ипәк комбинатынын нәздиндәки фәһлә-кәңчләр мәктәбини битирмишди. Фәһлә-кәңчләр

мәктәбиндә охуја-охуја һәм дә ишләмишди. 1983-чү илдә әскәрлијә чағырылмыш, ики ил Челјабинск шәһәриндә һәрби хидмәт кечмишдир. 1985-чи илдә өз доғма кәндине гајыдан Тофиг јенә дә әввәлки иш јериндә ишләмишдир.

1988-чи илдә башга әзәрбајчанлылар кими, Тофиг дә өз иш јериндән говулмуш, Шуша тә'мир-тикинти идәрәсиндә бригадир ишләмишди.

Шуша, Көркичаһан чаванларынын, халг чәбһәси үзләринин тәшкил етдикләри бир чох тәдбирләрдә иштирак етмиш, Көркичаһанын мүдафиәсиндә фәаллыг кәс-тәрмишди. Кечәләрини постларда кечириб, күндүзләр иш башында олурду.

1991-чи ил декабрын әввәлләриндән Көркичаһана ермәни һүчүмләрү шиддәтләнди. Евләр јандырылып, үчүрдүлүб-дағыдылып, адамлар өлдүрүлүрдү. Кәндин мүдафиәчиләри өлүм-дирим мүбаризәсине галхмышдылар.

Декабрын 27-дән 28-нә кечән кечә БМП, танк, БТР-ләрин көмәји илә Көркичаһана сохулан ермәни—рус бирләшмиш дәрәжәләринә гаршы вурушанлардан бири дә Тофиг иди. Кечә кәндә һүчүм башлајаркән Тофиг өзүнү Шушаја чәтдырмыш, әләвә гүввәјә, көмәјә еһтијачы олдуғуну билдирмиш вә јенидән шушалы дәрәжәләрлә биркә керижә гајытмышды. Көркичаһан вә Шуша чаванларынын ганлы дәрәжәләр апармасына бахмајараг, ү-түнлүк 366-чы алајын техникасындан истифдә едән дүш-

мән тәрәфиндә олмуш вә Көркичаһанын ишгалы илә нәтичәләнмишди. һәмин дәрәжәдә Тофиг Закир оғлу Шү-күров гәһрәмәнчасына һәлак олду.

1992-чи ил январын 17-дә Тофиг Шүкүров Шуша шәһәр гәбиристанлығында торпаға тапшырылды.

АЛЫЈЕВ ШАҺМАЛЫ ШУКҮР ОҒЛУ

1948-чи илдә Лачын рајо-нунун Гырмызы Күнәј кән-диндә доғулмуш. 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүш-мүшдүр. Индијәдәк һеч бир мә'лумат јохдур.

БАҒЫРОВ НАСИР ҺҮСЕЙНГУЛУ ОҒЛУ

1958-чи ил мајын 22-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һагғында һеч бир мә'лумат јохдур.

БАҒЫРОВ РУСЛАН ҲҶСЕЛГУЛУ ОЛҒУ

1956-чы ил мартын 11-дә Шушада доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ГУЛИЕВА ВАЛИДӘ ИСКӘНДӘР ГЫЗЫ

1917-чи илдә Шуша шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. Индијәдәк онун һаггында һеч нә өјрәнмәк мүмкүн олмамышдыр.

ГУЛИЈЕВ ОГТАЈ КҮЛМӘММӘД ОҒЛУ

1970-чи ил сентјабрын 23-дә Ханкәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил январын 26-дә Дашалты әмәлијаты заманы иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ӘЛӘКБӘРОВ ӘНВӘР БӘЛЛӘР ОҒЛУ

1935-чи илдә Шуша рајонунун Хәлфәли кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында дәгиг мә'лумат жохдур.

ӘЛӘКБӘРОВ КАМИЛ КҮР ОҒЛУ

1971-чи ил январын 18-дә Шуша рајонунун Туршсу кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. Индијәдәк тәлеји барәдә һеч бир мә'лумат жохдур.

ӘЛИЈЕВ ШАКИР АРИФ ОҒЛУ

1968-чи ил мајын 8-дә Шуша рајонунун Туршсу кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ӘСӘДОВ ЕЛШӘН ӘБҮЛФӘТ ОҒЛУ

1966-чы ил августун 26-да Кәркичаһан гәсәбәсиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ӘСӘДОВ МӘЧНУН НИДАЈӘТ ОҒЛУ

1953-чү ил январын 3-дә Шуша рајонунун Галадәрәси кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һеч бир хәбәр жохдур.

ӘСӘДОВ ТАҺИР НИДАЈӘТ ОҒЛУ

1957-чи ил январын 12-дә Шуша рајонунун Туршсу кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. Бу күнәдәк онун тәлеји барәдә һеч бир мә'лумат жохдур.

ЗЕЈНАЛОВА НУБАР КӘРИМ ГЫЗЫ

1890-чы илдә Шуша рајонунун Гушчулар кәндиндә доғулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә Гушчулар кәнди ишғал едиләркән орда галмышдыр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ЗЕЈНАЛОВ ОСМАН БАҢАДҮР ОҒЛУ

1959-чү ил январын 12-дә Ханкәнди шәһәриндә доғулмуш, 1992-чи ил декабрын 28-дә иткин дүшмүшдүр. Индијәдәк һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ЈУСИФЗАДӘ ВИДАДИ СОЛТАН ОҒЛУ

1955-чи илдә Шуша шәһәриндә анадан олмушдур. 1992-чи ил мајын 8-дә Шушанын ишғалы заманы иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир хәбәр әлдә олунајыб.

МЕҢДИЈЕВ ИБРАИМ ПЕСИ ОҒЛУ

1962-чи ил мартын 16-да Шуша районунун Туршсу кендинде догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

МӘДӘТОВА ЛЕКАНӘ ДАДАШ ГЫЗЫ

1916-чы илдә Шуша рајонунун Малыбәјли кендиндә догулмуш, 1992-чи ил февралын 11-дә орда галмышдыр. Талеји барәдә һеч бир мә'лумат жохдур.

МӘДӘТОВ ЕТИБАР АДЫШИРИН ОҒЛУ

1970-чи ил мајын 14-дә Шушада догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

МӘММӘДОВ ФӘЙРУЗ НҖДӘР ОҒЛУ

1941-чи ил апрелин 8-дә Шуша шәһәриндә догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һеч бир хәбәр жохдур.

НӘСӘНОВ ӘЛИ ӘЛӘКБӘР ОҒЛУ

1960-чы илдә Шуша шәһәриндә догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. Сонракы талеји барәдә мә'лумат жохдур.

НӘСӘНОВ РӨВШӘН ӘЖДӘР ОҒЛУ

1963-чү илдә Шуша шәһәриндә догулмуш, 1992-чи ил мајын 8-дә иткин дүшмүшдүр. һаггында һеч бир хәбәр жохдур.

НҖСҖНОВ МҖДАФӘТ НАЧЫ ОҒЛУ

1931-чи илдә Шушада догулмуш. 1991-чи ил августун 27-дә Шуша—Ханкәнди јолунда ермәниләр тәрәфиндән киров көтүрүлмүшдүр. Бу күнәдәк һаггында һеч бир мә'лумат жохдур.

ШАҲМУРАДОВ НАМИГ ЭМИРХАН ОҒЛУ

1965-чи ил сентябрын 5-
да Көркичаһанда доғул-
муш, 1992-чи ил мајын 8-
да иткин дүшмүшдүр. Та-
леји барәдә һеч бир мә'-
лумат јохдур.

ШИРИНОВ ГӘРИБ ИМАНГУЛУ ОҒЛУ

1956-чы ил мајын 29-да
Шуша шәкәриндә доғул-
муш, 1992-чи ил мајын 8-
да иткин дүшмүшдүр. һаг-
гында һеч бир хәбәр јох-
дур.

ШУКУРОВ ЧАВАД ГӘШӘМ ОҒЛУ

1963-чү илдә Шушада до-
ғулмуш, 1992-чи ил мајын
8-дә иткин дүшмүшдүр.
һаггында мә'лумат јох-
дур.

AR $\frac{1993}{124}$